

Apărarea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CRESTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Arad, strada Vicențiu Babeș No. 6.

Deviza noastră: „Hristos, Regele Națiunea”.
„Vom lovi de-opotrivă în Jidanul parazitar și în Românul necinstit
și înstrăinat.”

Apere sub conducerea unui Comitet.
ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori — Lei 160
Pentru intelectuali — Lei 200
Pentru Instit. și fabrici — Lei 500

Scrisoare deschisă către P. S. Sa Episcopul Grigorie.

Prea Sfințite!

Scriu aceste rânduri sub impresia înălțătoarei slujbe și a prea frumoasei predici de Duminică din Catedrală... În timp ce mulțimea de credincioși sorbea cu nesaț cuvintele de pocăință și îndreptare ce se rostiau de pe amvon, ochii fără să vreau mi se o-presc asupra unor figuri, pe care deși bine le cunoșteam, mi se părea totuș că e numai vis, așa de puțin mă așteptam să le aflu în biserică... Nu... fiindcă indeletnicirile lor sunt cu mult mai importante decât să-și piardă vremea cu fleacuri... Unii dorm în timpul ce se face slujba, obosiți după nopți petrecute la cărți și în desfrâu... Unii trebuie să meargă la vânat... Unii lichidează bănci ajunse în faliment spărgându-și capul cum s'ar putea lungi mai mult operația pentru ca cele 15—20 de milioane, ce-au mai rămas din grația hoților de directori să ajungă dacă se poate toate în buzunarul pururea flămând a „curatorului masei falimentare”.

Iarăș alții sunt mari directori de bănci, conducători a nenumărate consilii de administrație, senatori, membrii și preșidenți de onoare la atâtea societăți de binefacere și mai știe D-zeu ce sunt.

Toată vremea și-o jertfesc pentru ca diferitele întreprinderi jidovești, armenesti eventual chiar și țigănești — (numai românești nu) — să prospereze aducând cel puțin sută la sută. Altcum de unde i s'ar plăti d-ului director multe milioane ca salar, tantieme, gratificații etc... (În treacăt amintim că atunci când e vorba ca și domnul director să plătească ceva dare statului, care i-a dat posibilitatea să câștige milioanele, văzându-i declarația despre venitul imposibil și comparându-o cu ceea a vre-unui colonel sau judecător de tribunal afli cu surprindere că judecătorul sau colonelul — cari dacă-i pune pacoasta să fie înșurați și să mai aibă și 2—3 copii numai ei știu cum trag pe dracul de coadă ca s-o poată duce dela o plată la alta — au venit mai mare și deci și impozit plătesc mai mult ca domnul director, care la milionul la lună).

Dar ca să câștige trebuie să muncești încordat și intensiv muncă cu creierul, să ticluiești planuri istețe, să faci economii, să dai lovituri repezi și elegante. Trebuie să țiești adevărate rețete, pânze de paiangen din care insecta vie nu mai iese așa ca cel care

a fost atras într-o afacere să nu mai scape înainte de a fi total ruinat. Trebuie economii la salariile muncitorilor și funcționarilor, în schimb trebuie să lucre până la totală istovire dându-i afară fără nici o milă dacă se îmbolnăvesc. A te îngriji să aibă unde să se spele și unde să se odihnească nu e important. Nici cu faptul că devin tuberculoși nu trebuie să-ți bați capul, deviza este: cât mai multe economii!... Trebuie aranjat cu funcționarii dela finanțe ca să plătești impozit numai după 5—6 milioane, atunci când venitul real a fost de o sută de milioane. Trebuie grijă la cântărirea vagoanelor grijă de funcționarii dela căile ferate, sunt taxe de transport, de locație, muncind și „învârtindu-te” și aici se pot face economii de câteva milioane... Vedeți dar câte preocupări (și ce nobile!) pe capul domnului director. E drept că are și ajutoare, în definitiv însă toate sforile în mână lui se concentrează. Cum să rămâie vreme și pentru biserică?!

Iar dacă totuș mai dispune câteodată și de timp liber și — în mod excepțional — îi vin în minte și gânduri mai idealiste, atunci sunt alte locuri, unde să-și afle recreație sufletească. Biserica e pentru gioata proastă. Domnul director se duce la loja francmazonilor, unde jidovii sunt stăpâni, cari oricât de francmazoni ar fi însă țin totuși cu tărie la Talmud, Evanghelia lor.

Cu drept cuvânt m'am întrebat deci ce, caută oamenii aceștia astăzi aici?... Probabil scârbiți de viața de până acum ca și fiul cel rățacit din Evanghelia au venit să plângă și să se pocăiască cerând milă și iertare...

Așa am crezut un moment... Repede am văzut însă, că m'am înșelat... Nu pentru pocăință au venit aici. Nu!... Slujbă... evanghelie pe ei nu-i interesează. Gândul le zboară la cine știe ce lovitură de bursă. Unii povestesc și râd ca la Dacia la calaber... Predica?... Pe ei nimic nu-i poate mișca. Un moment i-am văzut totuși pe doi schimbându-se. De pe amvon se spunea că omul trebuie să fie totdeauna împecat cu D-zeu moartea putând veni în orice clipă... La acest cuvânt cei doi s'au cutremurat, rânetul le-a înghețat pe buze, fața li se făcuse ca varul, dinții le clănțneau în gură, par'că simțeau horcăitul cel din urmă...

S'au recules însă... Și-au dat seama că satana ne întră în bi-

serică, iar D-zeu nu are ce face cu sufletele lor.

Bine dar ce caută atunci aici?!... — Am înțeles — Azi se deschide sinodul eparhial... Sunt deputați sinodali.

Sunt aleșii poporului... sfetnicii Prea Sfinției Voastre... Cei cari trebuie să vă deie sprijin pentru a conduce pe calea adevărului turma ce vi s'a încredințat, să vă ajute în lupta grea contra sectelor cari amenință nu numai temelia sfintei noastre credințe, dar și existența noastră ca neam și țară liberă... Ei sunt cei dela care mulțimea trebuie să vadă pilde vii de cinste și dreptate, de milă față de cei nenorociți și de iertare față de cei ce au greșit... Da, ei sunt lamura credincioșilor eroii armatei lui Hristos!... În toate societățile în frunte ajung cei mai buni... În turma Prea Sfinției Voastre... se vede că aceștia sunt cei mai aleși...

Puteți fi mândru și vesel Prea Sfințite cu asemenea aleși!...

...Dar să ne stăpânim nevoita... O întrebare numai Prea Sfinția Voastră! Li cunoașteți după faptele lor?... și dacă da... ce vă leagă de dânsii?!

La biserică nu vin... Credință nu au... Unii sunt francmazoni declarați bătându-și joc pe față de cele sfinte... Faptele lor?!... Totul pentru a îngrămădi averi... Nu ne ridicăm contra bogățiilor. Respectăm averile adunate prin stăruință și muncă cinstită... Un Edison e unul dintre cei mai bogați oameni din lume. Cine se revoltă pentru aceasta?...

(După un Vasile Pârvan, un Sandu Aldea ca să pomenim numai pe cei cari au dispărut de curând — domnul director probabil nici de nume nu le-a auzit — abia a rămas cu ce să-i îngroape... Un Iorga, un Dr. Marinescu ca să vorbim numai de ai noștri sunt oameni săraci).

...Nu suntem contra averii adunate prin muncă cinstită... Cum s'au îmbogățit însă specimenele noștri? Muncă cinstită?!... Intrigă și înșelăciune, minciună și hoție, furând pâinea din gura orfanilor, alungând pe drumuri văduve și invalizi de război, semănând numai jale și durere în urma lor. Pentru bani ar vinde nu numai neam și țară, dar chiar și propria-le mamă... Să nu fie rizicul închisorii poate ar ieși chiar la drumul mare, numai să știe că pot pune mâna pe bani (Spunând adevărul Terenții și Bălanii sunt mai puțin periculoși ca bandiții nos-

tri și merităm ai multă stimă. Ei își pun cel puțin pe față pielea în joc.)

Le știți toate acestea Prea Sfințite și totuși îi tolerați să vă înconjoare.

Sau poate credeți că se vor întoarce?! Vă înșelați! Orice urmă din scâteia d-zeiască a pierit din ei. Satana i-a luat cu totul în stăpânire. Ei vin la adunările bisericilor nu duși de-o credință, ci numai pentru a se impune mulțimii trăgând foloase și de alci, rânjind satisfăcuți de prostia celor cari nu le văd viclenia... Sau poate Vă gândiți la fundațiunile ce le vor lăsa după moarte?... Ofrande din fraude!... După ce au furat și tâlhărit o viață întreagă unii fac fundații lăsând bisericilor o parte din ce-au jăcmănit, crezând că cu bani poți cumpăra și în ral un loc mai bun, întocmai cum cumperi un scaun mai în frunte într-o sinagogă jidovească la ziua lungă. Dar în ral scaunele nu se vând la licitație ci se împart după merit și dreptate. Dar oare există sume de bani cu cari să poți răscumpăra atâtea rău făcut bisericilor vii a lui Hristos, să poți răscumpăra viața atâtor nenorociți pe cari i-ai trimis la moarte făcându-i cu bună știință, tuberculoși, lăsând văduve și orfani pe drumuri?!... Se pot acestea toate răscumpăra cu bani?!... Și apoi câți sunt, cari nici măcar fundații nu fac. Unii nu-și plătesc nici chiar impozitul către biserică, sau dacă și plătesc înșală și aici ca și la impozitele către stat.

Prea Sfințite! Le știți toate acestea; Este imposibil să nu le știți! Ce măsuri ați luat contra lor? Rămân și mai departe sfetnicii P. Sfinției Voastre sfidând cu cinism o lume întreagă... Vă dați seama că valul de imoralitate și necredință, de ură și minciună, ce se întinde amenințând să cutropească întreagă societatea nu se poate combate numai cu predici broșuri și parazi?!... Oare mulțimea, care Vă vede întovărășit de asemenea apostoli, va mai crede cele ce spuneți?!

Sau poate... a... ne cutremurăm și numai să punem o astfel de întrebare... poate... totul e numai poezie și decor de teatru, în care nu trebuie să crezi?!

Prea Sfințite! Vă rugăm fierbinte tăiați creanga uscată să nu se piardă pomul, ardeți stărvurile să nu piară turma întreagă!... Aveți mijloace s'o faceți. Prea Sfințite! Aveți răspundere înaintea lui Dumnezeu! Cu supunere fiască:

Un smerit credincios.

Predica părintelui Toma Chiricuță

Ziua de Duminică, 28 April 1929, a fost o zi de mare mulțumire sufletească pentru credincioșii ortodocși din orașul nostru. Încă de vre-o săptămână aflasem că în această zi va predica în catedrală părintele Toma Chiricuță dela biserica „Zlătari” din București. Fațma aceasta a atras la biserică un număr neobișnuit de mare de credincioși. Întreaga catedrală era plină. Mulți veniseră din județ precum și dela Timișoara, membrii ai sinodului eparhial, cei mai mulți erau însă din orașul nostru.

În fața stranei din stânga era postat grupul de doamne membre ale „societății ortodocse a femeilor române” în frunte cu distinsa doamnă Lili Crișan prezidenta filialei Arad.

La sfânta liturghie a servit P. S. S. Episcopul Grigorie încununat de un impunător sobor de preoți, iar răspunsurile au fost date de corul „Armonia” sub conducerea profesorului Lipovan.

Toată lumea aștepta cu nerăbdare să audă glasul celui despre care se răspândiseră vești așa de plăcute și așteptarea n-a fost zadarnică. După priceasnă apare pe amvon figura impunătoare a unui preot îmbrăcat în odăjdii din fața căruia încadrată într-o frumoasă barbă castanie transpiră atât seninătate și inteligență, acesta este părintele Toma Chiricuță, care chiar și numai prin apariția sa face ca toate inimile să se deschidă. Subiectul predicii a fost luat din evanghelia samaritanilor, amintind trecerea lui Hristos prin Samaria și oprirea la fântâna lui Iacob, unde femeia Samaritană venind să ia apă a aflat pe Mântuitorul care-i cere să-l dea și lui apă să beie. Din cuvintele Lui femeia înțelege că stă în fața lui Mesia cel de mult așteptat și mergând în cetate vestește poporul acest eveniment; cu toți recunosc în Isus pe D-zeu cel adevărat spunând femeii care duse știrea: credem că el este Mesia cel așteptat nu fiindcă ne-al spus-o tu ci fiindcă noi înșine ne-am convins de aceasta.

Felul cum a explicat părintele Chiricuță înțelesul acestui epizod din sfânta Evangheliă a făcut o adâncă impresie asupra tuturor. Pe amvon par'că nu mai era un om din oase și carne ca și noi ci un adevărat apostol

care cu glas de trâmbiță caută să trezească din amorțire pe cei cari prea s'au depărtat de izvorul cel nesecat plin de apă vie, care este legea lui Hristos, cel care în nemărginita iubire de omenia suferit chinurile de pe lemnul crucii pentru a ne arăta calea spre fericire atât în cer cât și pe pământ.

„Minciună, nemernicie și deșertăciunea conduc cele mai multe acțiuni ale multor oameni în această viață producând atâtea jale și durere în jurul lor. Să ne lăpădam măcar pe-o clipă de aceste balaste cari ne apasă sufletul și să ne apropiem de Hristos”, cuvinte mai înălțătoare și puternice, izvorâte dintr-o așa de adâncă și adevărată convingere creștinească rar ne-a fost dat să auzim; n'a fost suflet de creștin adevărat care să nu se fi cutremurat în adâncul său. Din ochii multora curgeau lacrimi fierbinți de căință... Fie că învățătura propovăduită cu atâtea tărie să întoarcă dela rătăcire atâtea suflete, cari sunt în stăpânirea satanelor...

Mulțumim P. S. S. Episcopului nostru clipele de adevărată înălțare sufletească ce ne-a procurat invitând în mijlocul nostru pe un sfetnic atât de distins din oastea lui Hristos.

În ziua de luni, 29 Aprilie, ora 6 p. m. părintele Chiricuță a ținut în palatul Cultural o conferință intitulată „Problema cea mare”. Subiectul conferinței a fost problema în adevăr mare de-a ne putea cunoaște pe noi înșine, care problemă însă oricât ne-am străduit, oricâte mijloace oferite de știința omenescă am întrebuințat, la rezultat nu ajungem, căci numai urmând calea arătată de Hristos o putem deslega. Ca și predica de Duminică și conferința de luni plină de adâncă filozofie creștină, a lăsat urme adânci în sufletul ascultătorilor așa de numeroși încât sala cea mare dela palatul cultural s'a dovedit neîncăpătoare.

Nu vorbi mult, că se poate să doarească și alții să vorbească. Cine spune multe spune și prostii multe.

Sofii, deși se ceartă câte odată, să uite repede, dacă vor să aibă viață tihnită.

Pentru întărirea credinței și a sentimentului religios și național.

Propaganda religioasă și națională, la granițele de Vest ale țării, începută de reuniunea de lectură și cântări „Doina” din Arad-Pârneava își continuă munca cu mare însuflețire. Conducătorii firești ai acestei reuniuni fiind preoți, sunt competenți și conștii de chemarea lor și cu toate că sunt la catedrală, deci foarte ocupați zilnic, folosesc și timpul liber ce-l mai au pentru educația poporului, obținând pe terenul cultural cele mai frumoase rezultate.

După frumoasa propagandă culturală, întreprinsă Miercuri după Paști în comuna Vârșand situată pe frontiera de Vest a țării, a urmat frunțașă comună Otlaca, tot pe aceeași frontieră. A fost o ocazie bine venită că ziua Sf. Gheorghe este și ziua Sf. biserici de la noi. Membrii reuniunii însoțiți de Președ. Casei Naționale, de Păr. Caius Turic și de Pres. reuniunii Păr. N. Băru au venit sigur în comuna noastră să sămene cuvântul lui Dumnezeu, dragostea față de țară și iubirea față de neam și lege.

Sf. Liturghie a fost solemnă. A pontificat dl. Prof. Păr. Caius Turic asistat de simpaticii d-nii preoți: O. Turic și încă un preot tânăr.

Răspunsurile sunt date de corul reuniunii „Doina” sub mânăstră conducere a d-lui Prof. Păr. N. Băru, executând frumoasa liturghie în sol major a marelui dispărut Gh. Dima.

La Heruvic, care este un capodoperă, solo a fost cântat de prednicul și simpaticul Simion Bodea econom în Otlaca, care dăruit fiind de Dumnezeu cu un volum de bass desăvârșit a emoționat profund asistența. Liturghia întreagă a fost executată în mod perfect făcând adâncă impresie asupra credincioșilor. La priceasnă dl. Prof. Păr. C. Turic, urcă amvonul și prin cunoscuta-i vervă oratorică emoționează adânc întreaga biserică vorbind despre puterea pozitivă și negativă ca izvoare a binelui și răului social. Păr. Turic este cunoscut, ca unul din cei mai buni cuvântători ai amvonului din Arad. Seara s'a desfășurat bogatul program al concertului religios, care a fost la înălțime. Păr. C. Turic prin o cuvântare bine simțită a năvălă începerea programului.

După punctul prin „Hristos a înviat” dl. I. Crișan abs. de teol. cetește conferința D-sale despre religiozitate care este ascultată cu mare atențiune stărnind aplauze.

Punctul trei a fost opereta comică de „Heinze” o seară din ștrengărești, interpre-

tată corect, și bine de cătră d-nii D. Grozav, I. Șepețan, V. Laza, P. Milincovici și Gh. Măcean, Simpaticul I. Gligorescu a delectat publicul cu frumoase doine de Bre-diceanu acompaniat de pian. Toate punctele de cor au fost executate cu o deosebită precizitate.

Punctul culminant a fost piesa „Și ne mântuiește de cel viclean” în cinci tablouri. Cred că autorul acestei frumoase lucrări n'o să se supere, dacă mă opresc puțin asupra ei, pentru că, dacă s'a scris vre-odată și s'a lucrat pentru paralizarea răului social numit baptism, apoi autorul acestei lucrări a lovit cu iul în cap.

Țin să atrag atențiunea superiorităților bisericesti asupra acestei frumoase și bune lucrări, care cred că este unica potrivită și aducătoare la scop pe acest teren. Conținutul este, lupta dintre adevăr și minciună. Adevărul învinge, iar neadevărul, diavolul cade zdrobit sub călcăiul adevărului. Țin să amintesc că, pentru interpretarea acestei frumoase apologii dl. V. Laza, în rolul preotului a fost la înălțime, asemenea dl. D. Grazav și P. Curticean în rolul credincioșilor, apoi dl. A. Breban în rolul predicatorului baptist și T. Bogdan în rolul lui satan, au fost cu toții foarte bine.

La sfârșitul piesei, publicul dorește să știe cine e autorul. Autorul apare în fața publicului. Publicul îi primește cu ovații însuflețite. Modestul autor Păr. N. Băru mulțumește publicului pentru dragostea arătată și cu cunoscuta-i modestie, le spune că, dacă doresc să vadă autorul, să-l privească pe modestia sa, care n'are pretenții de a fi „autor”, dar a scris această modestă apologie după o experiență de 40 de ani, căci a văzut greu ce apasă pe umerii preotului și învățătorului, cari muncesc din răsputeri pe terenul cultural și religios și care lucru la repetat și D-sa, dar s'a convins că răul social prinde totuși foarte ușor și cu greu se poate înlătura. Această împrejurare la determinat să scrie modesta apologie.

A făcut mult haz, dialogul „Țiganul la țarg”. Programul se încheie cu marșul soldaților din „Faust”, care a stârnit aplauze furtunoase. Toate punctele de cor au fost acompaniate de pian.

Părinții profesori, să muncească înainte și Dumnezeu le va răsplăti osteneala lor.

Raportor.

Strofe.

Sună'n zări departe-un clopot
O poveste de iubire
O poveste veche tare
Care-o port în amintire.

Nu știu dac'am auzit-o
Când eram copil și eu,
Dar de câta vreme'ncoace
O îngân fără să vreau.

Râd și plâng cu ea 'mpreună,
Stăm de veghe la un loc

C'amândoi suntem pribegii
Care caută noroc.

Amândoi suntem străinii
Însetați de fericire,
Care-au strâns numai durere
Dintr-o lungă rătăcire...

Sună'n zări departe-un clopot
Mai prelung, tot mai prelung,
Par'că-i visul meu, pe care
Nu mai pot ca să-l ajung.

Viorica Lăzărescu.

Vremea ne 'ntreabă că ce e de făcut iar eu răspund:

Frați Români!

Să ne uităm la trecut și prezent, ca să ne asigurăm viitorul. Știm din istorie că sub domnia împăratului Traian neamul roman a fost fericit. A fost fericit pentru că a fost în unire. Însă când a ajuns împăratul Aurelian la tron nu a ținut în unire poporul și nu a avut iubire cătră tot neamul roman (se vede de acolo căci a retras armata și funcționarii din părțile noastre, iar noi am rămas pradă vandalilor), s'a lăcut desbinare între ei, adică între strămoșii noștri. Și ce s'a întâmplat? s'au nefericit. Adecă interesându-se fiește care de ei, legăturile s'au rupt dintre unii și alții prin retragerea puterilor din părțile noastre. Noi românii am rămas spre pringoana vandalilor păgâni, cari au năvălit peste noi cu toate că ei au fost în număr mult mai mic, dar fiind uniți au ajuns stăpâni, iar strămoșii noștri slugi. Și cu toate că au văzut pericolul ce-l amenință pe ei și pe

copiii lor, din care ne tragem și noi, nu s'au unit poate nu au știut cum, sau nu au vrut, din cauză că toți doreau să fie oameni mari (ca pe vremurile de azi) și așa au slăbit, iar străinii s'au întărit și 'nbogătit. Treburile rele s'au petrecut multă vreme așa până chiar la venirea lui Mihai Viteazul, atunci s'au făcut încercări pentru ruperea lanțurilor de robie și a și reușit poporul român dar și atunci a lipsit dragostea de unire (Mihai cu Movilă erau de un sânge dar nu au fost uniți) ceea ce se vede de acolo că omul de încredere al lui Mihai Viteazul a fost străin cu numele Csáki, și ca General de credință a avut iarăși străin pe Generalul Moise Székely care numai atâtea l'a iubit pe Mihai Viteazul până le-a dat grad și onoare, iar când i-a fost marelui viteaz mai lipsă de ajutor atunci el s'au făcut dușmanii lui. Generalul Székely a mers în Polonia de unde s'a întors cu Sigismund contra românilor iar Movilă nu a venit la Mihai să-i deie ajutor după cum a făcut Székely și Csáky (de aici se vede că străinii și atunci

erau mai în unire) ci l-a părut bine că va pica Mihai cu totul, deși erau de un sânge dar nu au fost uniți și nu s'au gândit la binele Țării și al neamului ci au vroit și ei să fie fiecare mai mare domn. Străinii văzând neunirea dintre ei iarăși au putut să-i înșele, punând lanțul de robie asupra blândului și neunitului popor românesc.

La 1918 din nou s'a rupt lanțul de robie al acestui brav popor, dușmanii însă veghiază ca să ne robească din nou, căci au aflat, s'au convins că e mai bine să fi stăpân ca supus. Și fac ei tot ce cred că le este de folos; ne hulesc religia, ne hulesc preoții până când ei prețuesc pe alii, ba unde sunt 20 familii de jidani, își fac sinagogă și-și țin și ei preot, numai pe români ar vrea să-i vadă fără religie și fără preoți, ca lupii turma de oi fără păstori.

Până în prezent se pot lucrurile asemăna cu cele de pe vremea lui Aurelian. Poporul împărțit în partide, fiește care pentru el și de acolo mai departe, fie ce o vrea soarta. De altă

parte aproape ca pe vremea lui Mihai Viteazul încredere multă în străini și între al noștri ură, cei mai buni lăsați la o parte și cu străinii în frunte.

Toate acestea se trag dela politica de partid. *Altă pildă a partidelor:* la noi în comună sunt și așa oameni care din cauza partidelor dela război încoaci nu au sărutat sft. cruce pentru că preotul nu le laudă partidul la care țin ei. Când ajunge preotul cu sft. cruce la Bobotează pe la dâștii apoi se ascund din calea lui numai din ură de partid cu toate că preotul e om cinstit.

Din alta comună se svonește că unii oameni au ură pe preotul lor, pentru că nu le-a sfințit steagul partidului, fiind preotul de alt partid, ceea ce înseamnă că toate partidele sunt slăbirea neamului românesc, așa că dela partide vine numai și numai ură între noi spre bucuria străinilor. Eu cred că toate câte au fost până acum au fost numai o greșală. Și spre îndreptare ar fi, ca sf. preoți să steie în fruntea L. A. N. C., deoarece credincioșii din o parohie nu pot să fie

Gânduri de 10 Mai.

Învie pământul și toate viețile lui, din amorțeala gerului aspru al ernei, și odată cu această trezire la viață, Învie și nădejile noastre de mai bine.

După viforita anilor de război, după troenele de jerfe a sute de mii de vieți românești, și după potopul de suferințe de tot felul 10 Mai, 1919 ne aducea în suflet primele raze de nădejdi a unor zile de indetulare, de dreptate și de fericire pentru poporul nostru românesc.

De atunci au trecut 10 ani încheiați. La cârma statului s'au perândat în acest răstimp, de 10 ani, 7 guverne: 3 ale partidului liberal, 2 ale partidului averescan și 2 ale partidelor național-țărănist.

Ce au făcut aceste guverne?

Ele zic, că au fericit țara și poporul... noi însă constatăm următoarele rezultate:

1. Prețul banilor a scăzut dela 26, la 3 bani elvețieni, iar câmbia s'a urcat dela 12, la 30 și chiar 40 la sută.
2. Prețul lucrurilor fabricate au crescut nespus de mult.
3. La împărțirea pământului s'au făcut nedreptăți grozave românilor și favoruri neertate streinilor, în primul rând jidanilor.
4. Poporul românesc a tot sărăcit, îngreunându-se în datorii, pentru că vitele și bucatele nu aveau preț. În schimb jidovii ne-au potopit țara îmbogățindu-se în paguba poporului și a țării.
5. Slujbașii ticăloșiți în rele, au înlesnit jidovilor așezarea în țară și jefuirea poporului, iar pe de alta parte au furat banii statului.
6. Dările s'au ridicat dela 3 la 37 miliarde de Lei.
7. Și în sfârșit Românul a ajuns codaș în țara pe care el a mărit-o și pe care tot el o va apăra, *cu prețul vieții*, în caz de primejdie, cât timp toate lăpădurile de jidani și de streini sunt în frunte și se bucură de mare cinste în oropsita noastră țară.

Care e pricina acestor rele?

Românii îndemnați de sfaturile deavolești ale jidanilor s'au împărțit în tabere (:partide:) politice luptându-se, pe viață și pe moarte frate contra frate, pentru putere. Dar nu ca să fie de folos poporului, ci pentru ca să se căpătuiască ei, jefuind poporul alăturea de jidani.

Ce este de făcut pentru ca nădejile noastre de mai bine să se înlăptuiască?

1. O bună înțelegere între toți fruntașii țării, — dărâmand hotarele partidelor politice, — să lupte, să jertfească și să muncească pentru vindecarea suferințelor țării, ale poporului și Bisericii. Să fim bineînțeleși, nu pentru căpătuială, ca până acuma, ci pentru binele și fericirea obștei românești, să ne însoțim!
2. Precum păstorii vrednici alungă lupii pentru a sporii și trage folos după turmă, tot astfel și fruntași neamului să alunge pe jidovi pentru că așa cer interesele țării, ale Tronului, ale Bisericii și ale Poporului.
3. Când neamul nostru va avea fruntași pătrunși de binele și de fericirea poporului, pe care să le înlăptuiască, chiar cu prețul vieții, atunci Liga Apărării Naționale Creștine va fi cea mai fericită, căci poporul nostru este pe cale de a gusta roadele jertfelor, suferințelor și nedreptăților îndurate de veacuri întregi.

Deschideți-vă ochii frați români și zdrobind hotarele partidelor politice, care ne-au jefuit și ne jefuesc încă, sporii rândurile Ligii Apărării Naționale Creștine, care luptă pentru scoaterea jidanilor din țară și pentru fericirea poporului român, făcând ca România să fie a Românilor.

Ne cer acest lucru eroii români morți pentru întregirea neamului, deopotrivă ca și pruncii noștri, ce acum se ridică!

I. Peneș

toți de un partid, iar în Societate (L. A. N. C.) pot să între pentru că pe L. A. N. C. o putem numi, ca pe o mamă adevărată care își lubește pe toți fiii deopotrivă, și apără interesele tuturor, se vede și de acolo dela titlul ei ca L. A. N. C. adecă:

- I. Apără interesele naționale ceea ce este mai presus decât toate căci vedem și de acolo că popoarele cari or fost naționale cu toate că au fost mici dar în unire au biruit pe națiunile mari în neunire și deși nu au adus în spațele calului palaturi și pământuri mănoase, numai carne pentru hrană au ajuns aproape toți bogați.
- II. Apără interesele Creștine, căci suntem popor creștin care credem în suferințele domnului nostru Isus Hristos din partea jidanilor, prin răstignire etc.

Lucrurile petrecute până azi ar trebui să ne fie numai învățătură și să fie nu continuate, căci am fost destul desbinați și lași la câți barbari la toți, aproape 2000 ani; vremea ar fi să facem o unire, o înfrățire Românească, adecă să ne înscriem toți în L. A. N. C. să lăsăm ura și partidele să dăm

mâna și să lucrăm pentru întărirea țării și al neamului românesc.

Și ar fi bine se nu se întâmple ca ca la alegerile trecute căci au fost oameni aleși fruntași ai partidelor cari au predicat poporului și au zis între altele că acuma pot să asculte oamenii în pace, căci nu mai sunt jandarmi, iar unii țărani strigau jos jandarmii, ș'apoi — mai adaugă oratorul, — pe alții câți mai vin în urma noastră să vă predice alungați-l cu clomagele.

Rădeau minoritarii, căci socoteau ei: bine că așa ați fost voi dela început și așa v'am putut noi robi, însă eu cred că — cum e zisa — să fie cânele cât de lingușitor, omul care a fost mușcat de 2 sau 3 ori, mai mult nu se încrede la el, ci se apără. Așa și noi la străinii, care ne-au robit de mai multe veacuri nu ne vom încrede nici odată.

Ineu la 1929.

George Marian
țăran.

M. S. Regelui Mihai I al Românilor.

Măria Ta, pe Tine Tatăl sfânt Te-a hărăzit ca Rege azi să Fii Celui mai brav popor de pe pământ Și Rege al măritei României.

Măria Ta, noi oastea de copii Micuți, cum ești Măria Ta acum, Deși gândim ades la jucării Și la sburdăluiciile din drum.

În școale ne trudim a învăța Tot ceace ne-o fi folositor Când vom fi mari și când Măria Ta Vei deveni la fel cu noi major.

Noi vom fi cetățenii devotați, Măria Ta întâiul cetățean. Noi vom fi străluciții Tăi soldați Măria Ta Marele Căpitan.

Și ne-om trudi să devenim și noi, Viteji, la fel acelor sfinți Eroii, Cari au căzut cu glorie 'n război.

Uniți în cuget, suflet și simțiri Prin cea mai sfântă, caldă din iubiri. De Tine și de bravul Tău popor, Ne vom ruga la Tatăl creator,

Cu gândul și cu sufletul curat, Pentru Măria Ta Rege iubit, S'ajungi paternic, Mare, strălucit Și-al României falnic Împărat.

Cum în viața familiilor se serbează pe lângă sărbătorile bisericesti și sărbătorile legate de persoană și familie ca ziua de naștere, căsătorie sau onomastica, tot astfel și un popor sărbătorește zilele mari din Istoria sa; — în cari s'au petrecut fapte hotărâtoare asupra soartei sale.

Până la realizarea untrei țării fiice la sânul Patriei Mame, 10 Mai reprezenta o zi de sărbătoare națională în legătură cu următoarele evenimente din Istoria politico-socială a vechiului Regat:

În ziua de 10 Mai 1866, Domnitorul mai târziu Regele Carol I, își face intrarea solemnă în București.

În ziua de 10 Mai 1887, Parlamentul român declară independența și nea-tărnarea Principatelor române și în același timp, declară război Turcilor.

În urma câștigării victoriei în război, în ziua de 10 Mai 1881, a 15 a aniversare a urcării pe tron a Domnitorului Carol I, România este ridicată

la rangul de Regat, iar Domnitorul luă numele de Regele Carol I al României.

Cum în aceasta zi de 10 Mai, s'a cimentat Unirea Principatelor din 1859 unire care a dat putere și țării Regatului vechi Român, — pentru cristalizarea măreției, unirei fostelor provincii sau răpite, la sânul Patriei Mame subjugate în anul 1918, avându-se în vedere că primele realizări naționale, au fost înlăptuite în ziua de 10 Mai, legiuitorii și conducătorii țării au hotărât să fie cea mai mare zi de sărbătoare națională în ea concentrându-se toate actele mărețe, privitoare la întregirea țării. —

Unirea dela 1859 a Principatelor întemeierea dinastiei Române din 1866 Independența în 1877, Regatul în 1881 Reîntregirea Dobrogei lui Mircea în 1913 și România Mare în 1916—1919.

Fapte mărețe la care au contribuit toți fiii patriei dintre Tisa și Nistru, Carpații Maramureșului, Someșului și Bucovinei, Dunăre și Marea neagră

10 Mai este ziua sfintei uniri a Românilor într'un singur trup, gând și cuget. Este sărbătoarea națională care pentru orice român trebuie să fie tot așa de sfântă ca și ziua Paștelor a învierii Mântuitorului nostru Isus Hristos.

10 Mai este ziua reamintitoare a faptelor uriașe ale glorioșilor noștri înaintași, unii trecuți în lumea drepților, alții în viață.

10 Mai este o zi de nobilă mândrie națională, în care orice suflet românesc, să se înalțe deasupra ori căror gânduri, și uniți după cum cronocarul poet ne poruncește:

„Uniți în cuget și 'n simțiri Vom înfrunta ori ce loviri”
să ne însuflăm în suflete credința, că
„Țări și neamuri vor pieri,
Iar scumpa noastră Românie
În veci pe veci va înflori!”

și cu aceasta convingere, în sufletele noastre, să rămână să pat, pentru totdeauna o triologie tot așa de sfântă ca Tatăl fiul și Duhul sfânt triologia speranței și puterii în: Națiune Rege, Credință.

G. Ionescu Radu
Ofițer Sup. invalid din Război.

Salutul meu țărănilor.

A dispărut zăpada de pe întinsul țării, iar pomii par mai înalți de bucuria vremii viitoare. Mugurii harnici caută voinicoși să-și spargă cămașa de coaje pentru a da la iveală frunzele și florile dătătoare de rod. Păsările se cheamă cu cântece de dragoste și încep unele să-și clădească cuib nou, iar altele sboară zălucă întreagă după fulgi, pae și pământel pentru a-și repara vechiul cuib.

Totul se umple de viață, totul surâde, totul sburdă de bucurii „vine dulcea primăvară” Au venit și sărbătorile învierii Mântuitorului, acum în preajma reînvierii naturii, fostă adormită sub giulgiul albei zăpezii.

Încet, încet se reîntorc, cocorii, berzele, rândunelele, cucii și celelalte paseri călătore, aducându-ne cu ele mi-resme aromate din țări depărtate. Pământul fumegă dornic de a-și face datoria, dându-ne din sânul lui, hrana zilnică. Muncitorii harnici, din zori până în noapte, îl răscolesc, aruncă sămânța și cântă pământului viața, în dulci legănate și frumoase doine bătrânești.

Este obositoare munca câmpului, dar gândul la bogăția ce va aduna drept răsplătă a acestei munci, îl fac să cânte,

să fie veseli, să fie așa cum neam din neam au fost.

Sfântă este munca dela țară, sfântă-i brazda strămoșească și mari sunt fiii pământului. Nimeni nu știe să îndumnezeiască pre țăran, puținii sunt cei cari ținând cu drag mâna, bătașoritei mâini țărănești, asprită de coarnele plugului sau de coada sapei.

Odată cu reînvierea naturii o scumpă amintire îmi revine; am cunoscut pe țărani la câmpul lor, dătător de hrană a trupului, dar l'am cunoscut și la muncă mai grea, la altfel de câmp; ara și semăna și acolo, dar nu ara cu plugul și nu semăna semința ci ara cu tunul și semăna moarte pentru viața și mărirea Mamei lui cea mare „Țara”.

Muncitor și vesel la câmpul de arătură, brav, vesel și voinic pe câmpul de luptă.

Mă bucură că l'am cunoscut de aproape înainte la un câmp, apoi la altul și închinându-mă lui, cu reînvierea naturii din tot sufletul îl urez noroc și spor la muncă și an înbelșugat.

Jak invalidul — Brașov. —

Chemare de „Ziua Eroilor“

Opriti-vă o clipă! și cugetați la ade-vărul pios și îndemnul înalt omenesc al acestor rânduri.

E vorba de gloriosii căzuți, din jertfa cărora a răsărit întregirea Neamului.

Unii au murit în spitale, alții au putut fi îngropați cu grije chiar pe câmpul de luptă, cel mai mulți și-au lăsat însă leșurile lor — fără nume — sub o mână de țărână aruncată în grabă.

Și locurile aceste sfinte — în care trupurile lor s'au plămădit cu glia strămoșească — n'au fost însemnate nici cu o cruce, umil semn, pe care ultimul creștin și-l pune la căpătâiul locașului de vecinică odihnă.

Gândiți-vă! că tot temelii vjeții noastre de azi — așezată pe temelii trănice — se datorește, în primul rând, acelor, care zac dealungul munților, plaiurilor și drumurilor noastre fără un semn la căpătâi!

Vremurile sunt grele, iar nevoile Țării — secătuită de vitregia războiului — multe și mari.

Ajutorul Statului fără sprijinul cetățenilor nu-l îndestulător.

Dați oborul vostru neprecupețit pentru eroii noștri, cu gândul că, în locul în care a căzut un luptător și o viață de om s'a stins, s'a pus și cu ajutorul vostru un semn pentru cinstirea lui, a națiunii și a voastră.

De „Ziua Eroilor“ — sărbătoare închinată lor — răspundeți cu prisosință la chemarea societății „Cultul Eroilor“, care se îndreaptă către voi cu gândul că nu o veți lipsi de sprijinul vostru.

Purtați cu mândrie insigne, ce se vor împărți în această zi de societate — drept mărturie vie că v'ați îndeplinit o înălțătoare îndatorire.

Hotarele morții nu poartă pecete deosebite; ofrandele se primesc și semnele la căpătâiul (creștinilor Red.) vor fi puse fără vre-o deosebire de religie sau naționalitate.

Președintele Soc. „Cultul Eroilor“
DR. MIRON CRISTEA
Patriarh al României

EROII

*Nici visuri, nici sicrie, nici cântece, nici flori,
Nici cruci, nici parastase, ci numai cer și nori
Le acopere mormântul, în care dorm pe veci
Acel ce înfruntat-au oțelul morții reci.*

*În zori, nu-i mai desmeardă al clopotelor glas,
Căci glia însângerată în care au rămas,
E prea îndepărtată de oameni și de sate
Și rugile, la dânsii, nu pot a mai străbate.*

*Doar vântul de mai cântă din când în când, ușor,
Rugându-se o clipă de-asupra gropii lor.
Cu toate-acestea, însă nu-s morți, trădesc în noi
Că'n veci nu pot să moară, acei, ce-au fost eroi...*

*În fiecare floare ce crește din pământ,
E inima lor sfântă și plină de avânt,
Ce ni s'arată 'n fața ca o icoană vie
Dovadă grăitoare, de veche vitejie.*

Delafântănele.

CAPRICII MAGHIARE.

Poporul ăsta maghiar, venit din pustele afurite ale Asiei, sălbatec și domesticit pe aceste meleaguri, lăfăit în bogățiile țării noastre și-a făurit zi cu zi un suflet capricios, care îl face de tot caraghioslăcul în fața oamenilor — ce-l cunosc.

Nu știu care popor îl mai putem înfiera ca cel mai capricios, mai domnos, și cum să-l zic, cu pretenții mai mult decât se poate și cât pot.

Poporul maghiar cel puțin, în delungul veacurilor a dat dovadă de cele mai caraghioase capricii. Și cum capriciul nu aduce, nici odată izbândă, cu toată energia lor (ce zic c'o au), astăzi i-au adus în fața realității, că: „Nimic din ce-au stăpânit și stăpânesc n'a fost și nu este a lor“.

Veni-va vremea când despre poporul maghiar, se va vorbi ca dintr'o poveste „a fost odată“, dânsul având pecetluită soarta în cuvântul: „pieirea“ ca orice popor ridicat de împrejurări, de valurile vremii și nu din munca sa.

Dar să lăsăm la o parte, prevestirile aceste triste pentru acest mândru popor și să trecem la capriciile lor, în legătură cu vremurile de astăzi,

Un oarecare „deputat ur“ din parlamentul român s'a ridicat la tribună, maestros și grav, accentuând în expunerea Domniei Sale,

pe cuvântul *vrem*. Ce vrea domnul?

Domnul necăjit pe soarta maghiarilor, vrea școli și învățători maghiari, bine înțeles plătiți de stat. În satele unde majoritatea sunt maghiari, trebuie „muszaj“ să se aducă numai învățători maghiari. Documentarea lui, proastă natural, se bazează pe viața socială a învățătorilor, pe greutatea de a comunica cu sătenii și copii și pe multe alte, adunate de formă, ca să dea mai multă lungime, prea nenorocitului său discurs.

Cu alte cuvinte: noi maghiarii din țara românească, vrem învățători maghiari, preoți și funcționari maghiari.

Iar mâine poimâine, te pomeni că ne vor cere ca autoritățile noastre să comunice cu maghiarii în limba lor maternă — să-i zicem.

Pentru ce? Pentru că maghiarii sălășluiesc, doar ca oaspeți pe acest pământ binecuvântat de Dumnezeu. Pentru că aici, nimenea nu le vrea răul și nu le face nimic, decât le cere, ce-au cerut și dânsii dela români, pe vremea hoției lor.

Îi rog frumos, să-mi spună dânsii, dacă pe vremea lor, cuteza un funcționar maghiar (de origină român) să nu știe ungurește. Sau se pomena vre'un învățător de stat, să predea în limba română.

Voi aceștia, ce vă plângeți soarta, aduceți-vă aminte de timpurile de mărire și fericire maghiară și le comparați cu cele de astăzi! Și veți vedea!

Ce? Că nu sunteți demni să trăiți pe pământ, nici ca supuși, să vă conducă alții, dar să mai fiți și un popor.

Plângeți, vă văitați și vă jeliți ca muierile neputincioase. Faceți marafeturi ca iepele de curse.

Românul când a fost rob, n-a plâns și nici nu s'a văitat. Cu fruntea sus, cu ochii vii și dinții scrâșnind de durere, v'a suferit nelegiuirile, fără să zică un vai și fără să ceară dela voi nimic.

Martirii, a pus mână dela mână și s'au ținut și popă și învățător. Și când a fost vorba „de stat“ nici n'a stat de vorbă cu voi.

Voi aveți condițiuni, ei aveau credință, răbdare și un suflet care nu cerșește. Dar voi — baronii, ghiftuiții, nu vă este rușine să cereți ajutorul statului? Faceți și voi — întăriți-vă și nobilitați-vă sufletele. Nu vi-e rușine să vă văitați ca copii neascultători. Ce vreți mai mult? Priviți o clipă, sau voi care v'a dus dorul prin Puda-Pesta, ce-ați văzut? Nu cutezați să spuneți? Nu cutezați să arătați marea fericire în care să lăfăesc nemuritorii voștri? Ei bine, o știu toți: „Mor de foame“. Cerșetorii de stradă, și-au alcătuit o societate, în care cer dela comunitate hrană. Ți-ar părea, că din milă cel puțin aceștia n'au concurență și totuși au. Intelectuali, (advocați, medici, profesori etc.) și studenții s'au alcătuit într-o societate, cerând înlăturarea cerșetorilor dela hrana publică, prin faptul că nu aduc nici-un folos comunității și înscrierea lor în dosarele de contribuție. Ce înțelegem de aici? Că în țara fericită a lui Bethlen, intelectualii n'au posturi, n'au cliență și sunt cerșetori.

Atunci ce mai vor aceștia de aici, cari au de toate. Nu le mai număr, ce-au, de teamă să nu li se pară prea puțin. Căci pâine au, posturi au, leafă au, case au, ra-diuri au, automobile au, gospodării, biserici, școli au și liniște și trai comod iarăș au. Pe drum n'am văzut cerșând pe nimeni până acuma. N'au „hodorogita lor de limbă“ în țara românească?

...Voi, ce-ați hotărât ca ziua de 10 Mai să fie o zi de doliu pentru neamul unguresc și vă rețineți de a lua parte la bucuria românilor, izbânda adevărului, nu vi se pare prea obraznic și nu vi-e teamă de mâna *Acelula*, ce vede toate?

Te primește omul în casă, îl stăpânești, îl necăjești, el îți dă de toate, umplându-ți stomacul, îmbrăcându-ți goliciunea și când e vorba de manifestarea unei bucurii, te retragi într'un colț, plângându-ți soarta. Dacă ai firămas prin pustiile Asiei sau te-am lua frumusețea de mână, să te dăm pe ușă afară, ce-ai face?

...Resemnați-vă!, soarta vă este scrisă pe frunte: „Pieirea“. Ca orice popor ridicat pe nelegiuiri și prin asuprirea de popoare, veți pieri în valurile vremii, ca să treceți în istorie ca popor ce-a vrut să-și cucerească veșnicia, prin sânge și lacrimi.

Gheorghe Atanasiu Prof.
Timișoara.

Teatru maghiar sau culb de iredentism și escroc?

— Teatrul maghiar din Arad, condus de un jidan „escroc“ —

Rolul unui teatru minoritar.

Statul român a înțeles să acorde și să garanteze minoritarilor libera manifestare a facultăților lor artistico-culturale, în cadrul legilor pozitive, cadrul determinat de conștiința națională a acestei țări. Ba ce e mai mult, intelectualitatea românească, pătrunsă de spiritul unei largi înfrățiri, a întins mâna spre colaborare intelectualității minoritare. Inceputul a marcat un strălucit succes, dar de o foarte scurtă durată. Literatul conte Bethlen, căruia i s'a făcut o atât de sărbătorească primire în capitală, a înclinat mai mult spre „nem, nem, soha!“ decât spre scriitorii români dela București. De ce nu pot ungurii să-și calce pe inimă și să colaboreze cu românii în Pen-clubul dela București, când toți servesc aceluiaș ideal? Iată o întrebare la care cerem răspunsul ziarelor jidano-maghiare din localitate, menționând, că faptul ar fi fost un deosebit prilej pentru a demonstra superioritatea „culturei maghiare“, față de cea a „balcanicilor valahi“.

Dar, să revenim la teatru. Psihologia scriitorului maghiar cadrează în tocmă cu aceea a artistului dramatic. Rolul unui teatru minoritar, după noi, ar trebui să se limiteze la cultivarea frumosului și a „specificului“ în artă, în cadrul legilor țării, — iar după minoritari, rolul unui teatru al lor înseamnă un culb de iredentism și imoralitate. (Vezi cazul dela Arad.)

Iredentism și imoralitate.

Da! La teatrul maghiar din loc se face iredentism. Un singur caz, din cele multe, care a fost relatat, și în comisia artistică a orașului de d. prof. Albu, care a fost calomniat pentru acest fapt de fijuclie ungurești, în cel mai revoltător mod.

E vorba de piesa (?) „Eltöröt a hegedűm“. Ei bine, să ni se spună ce înseamnă a juca bătuta și călușerul în pantaloni de bae (ca să nu ne exprimăm altfel) și să auzi câteva ironice plesnituri de palme și imediat după aceea, să auzi un ropot de aplauze, care anunță un dans de pe „magyar altöld“ dacă nu o manifestație iredentistă? Ori, ce are să caute ju-pâne Szendrey, într'o piesă jucată în Ardeal, expresia: „... el nem felejt szivem soha, Budapestet?“

Da! La teatrul maghiar se culbărește și imoralitatea. Ți-e mai mare scârba să asisti la o piesă (?) în care pe lângă o „régi nóta“, abundă expresii și glume similare cu cele din cel mai autentic varieteu. Când doi țânci se dedau la „igy csináini, ugy csináini...“ pe cinstea mea și se tale pofta de toată „superioritatea culturală“ etc... a concetățenilor noștri.

Dar peștele dela cap se impute.

Cum operează francmazonul Szendrey?

Și, într'adevăr, că așa este. Ce realități poți aștepta dela un explorator al grațiilor feminine și dela un „escroc“? Căci jidani Szendrey, care, spre rușinea maghiarilor, le conduce teatrul s'a dovedit a fi față de subalterni un îndemânatec „escroc“. Cu toate-că teatrul e plin la orice reprezentație, ceea ce înseamnă, că, materialicește, stă bine, — Szendrey are nerușinarea să mai ceară subvenție dela oraș și să plătească pe biletele coriste cu o leafă de două mil și ceva Lei, restul ținându-l pentru ei și protejații și îndeosebi protejatele sale.

INSEMNĂRI.

de I. Simonescu, profesor universitar.

În mijlocul Clujului, metropola culturii românești din Ardeal centrul de unde trebuie să pornească mișcarea de regenerare națională am trăit câteva clipe de adâncă durere și indignare.

La câțiva pași de universitate, în partea centrală a orașului, se află un restaurant bun, curat, ademitor. Nu e restrâns nici pentru o anumită pătură socială, nici pentru reprezentanții anumitor naționalități. E deschis pentru toată lumea, deci trebuie să fie sub controlul administrației publice.

După 10 ani de stăpânire în preajma sărbătorilor Unirii proiectate cu fastul cuvenit, în acest local public, nu se vorbește românește.

În țara românească, în centrul intelectual și administrativ al Ardealului, limba oficială este ostentativ isgonită. Am crezut primădată că e o simplă întâmplare. Se putea ca printre personalul feminin care servea foarte politicos și afabil să existe una care nu știa românește. La al doilea dejun am schimbat masa. Am tras cu urechea la rândurile vecine de mese. N'am auzit decât ungurește. Am chemat supraveghetoria, ai fi zis o d-nă din buna societate, cerându-i oarecari informațiuni. A început ungurește, a dat-o pe nemțește și a isprăzit franțuzește. Românește nu știa.

Mi s'a spus că e un fapt cunoscut de toată lumea; restaurantul e al unei societăți de asistență socială iar, personalul de serviciu din lumea aleasă. Ostentativ însă nu se vorbește românește. Nu-mi venea să cred că e cu puțință așa ceva. E o sfidare nemai pomenită, care nu cred că s'ar îngădui în nici o țară din lume, chiar dacă s'ar găsi vreuna mai tolerantă decât a noastră.

Mărturisesc însă că răsvrătirea mea nu era motivată atât de curajul, căci e curajul patronilor și a personalului de serviciu cât de nesimțirea Românilor cari obișnuiră iau masa în acel restaurant.

Alături de mine se aflau câțiva Români. Să vedea că sunt localnici, abonați. Între ei vorbeau românește, dar cu personalul de serviciu ungurește. În sufletul lor nu se mai găsea urmă de demnitate. Erau același lobagi de eri, mulțumiți că stăpânii seculari le îngăduie să steie de vorbă cu ei. E imposibil altfel de înțeles cum se puteau simți în țara lor venindu-le pofa să mai glumească cu acel ce în mintea lor îi tratau așa cum meritau. O scenă mai înjositoare mai lipsită de cea mai elementară conștiință a vremurilor în care trăim, tragică prin desfășurarea ei banală, nu mi-a fost dat să trăiesc niciodată. De o parte obișnuire voită, sfidătoare; de alta indiferență inconștientă.

Cu toată toleranța dusă până la nesocotirea demnității naționale, îți lămurești neobrezarea unora dintre minoritari de a țipa urbi et orbi, că sunt năpăstuiți.

Suntem placizi surzătorii, să fim pălmuiți de cei cari tot ei tipă că sunt apăsați și năpăstuiți, nici un gest de răsvrătire, un semn de protestare și de energie nu arătăm, prin care să-i chemăm la elementara datorie de oameni. Nu mă mir atunci de fraza pe care am cetit-o în drum, într-o carte cu pretenție de obiectivitate științifică.

„Și după război se văd state, între cele mai învingătoare, cari nu au părăsit încă tinerețele lor gusturi în manierele de parvenit; Românii asupresc pe bulgari, pe nemți, pe unguri pe evrei... Prof. dr. R. Henning. Geopolitik 1928 pag. 131).

Rădici pumnii încheștați spre cer, nu împotriva unor asemenea spuse și fapte cât împotriva unei administrații românești lipsită de cea mai elementară datorie față de propria lor țară.

Amărât peste măsură de purtarea noastră, mă tângulam unui coleg. El nu-mi spuse nimic, ci mă luă de mână, tăcut, să-mi arate o altă monstruoasă, neînchipuită, care întrece orice măsură și te face să amuțești, prostit de atâta lipsă de demnitate.

Mă duse spre universitate. Am pătruns prin poarta chiar de lângă biserica incorporată clădirii unde studențimea e chemată să afle adevărul asupra suferințelor noastre din trecut. Că sunt încăperi din Universitate, în care locuiesc încă paraclisierii bisericii, deși nu există odăi îndeajuns pentru laboratorii, e un fapt ce ar spune multe, îndeajuns pentru învederea că cultura națională e numai o formă. Că cuprinsul Universității servește drept depozit de lăzi brașovene, rămase nevândute în ziua de iarmaroc, târg iarăși e puțin lucru. Că odăile universității sunt închiriate unui pălărier, care își are firma cu însemnarea meseriei lui — „Kala-poș” — chiar sub bolta de intrare iarăși ar fi de ertat.

Dar colegul meu mă întoarce cu fața spre poarta de intrare și-mi arată inscripția cu litere citește, mari, albe pe fondul închis al porții: Lakaș bent az udvaron; iar mai încolo pe perețele Universității române: „Kérem a Kaput betenni”. Ambele rămase depe vremea veche, după 10 ani de stăpânire, pe zidurile și poarta înaltului așezământ de cultură românească. Comentările sunt de prisos, facă-le flece cum îi va lăsa inima de român.

Din minte nu-mi ieșau aceste monstruoșități.

Aflându-mă în restaurantul unui otel din capitală, apare un român, pe care-l cunoșteam de pe când făceam parte din senat. A fost și este senator iar pe lângă toate este și învățător (din jud. Arad?) Chelnerul care ne servea știa bine românește și nici nu mi-aș fi închipuit că nu e român. Senatorul — începe să vorbească cu el ungurește.

Cele văzute la Cluj nu m'au mai mirat. Le merităm.

Memoriul ceferiștilor la Parlament

Un documentat și voluminos memoriu al ceferiștilor a fost tipărit și distribuit tuturor parlamentarilor de către Uniunea societăților ceferiste din România, spre a fi cunoscute toate păsurile lor cu prilejul discuției noii legi a căilor ferate.

În acest memoriu sunt explicate toate nevoile diverselor categorii de agenți cfr.

În rezumat, el se încheie cu următoarele revendicări:

1. Lucrătorii să fie clasificați conform tabloului de clasificare și salarizare, alcătuit de noi și publicat în acest memoriu.

2. Desființarea titlurilor de F.F.-euri, căci prin acest sistem se plătește personalul cu 1 sau 2 grade mai jos decât serviciul ce-l face.

3. Acordarea gradului ce l'au avut la C. F. maghiare, austriace și ruse, tuturor funcționarilor și salariaților C. F. R., din teritoriile alipite.

4. Suprimarea titlurilor de auxiliari la toate ramurile de muncitori și meseriași dela C. F. R., unde se practică acest sistem.

5. Aplicarea zilei de muncă de 8 ore, conform legii în vigoare pentru toți muncitorii plătiți cu luna, cu ziua sau cu ora, iar pentru celelalte categorii la care nu se poate aplica această reglementare din cauza naturii serviciului să se respecte principiul de 12 ore serviciu 24 de ore libere.

6. Normalizare salariilor de bază și reglementarea avansărilor măestrilor de ateliere, mecanicilor de locomotive, serviciul de mișcare, la serviciul de întreținere, la revizia de vagoane, etc.

7. Sistematizarea lucrului cu bucata (acord) așa fel, încât să nu mai fie atacat salariul de bază în cazul când s'a pierdut la lucrare și să se dea posibilitatea unui câștig la lucrarea ce o execută cu bucata, conform capitolului cu privire la lucru cu acord.

8. Duminicile și sărbătorile legale și alte sărbători în care nu se lucrează să se plătească după cum se plătește și personalului din tabela A. C. F. R.

9. Plata orelor suplimentare cu un spor de 50 la sută

10. Reglementarea pedepselor și amenzilor pentru tot personalul muncitor și funcționar din toate serviciile ateliere, mișcare, tracțiune, depouri de mașini, revizii de vagoane, întreținere, etc.

11. Reglementarea și reorganizarea comisiilor de disciplină la C. F. R., în care să fie doi reprezentanți ai direcției C. F. R., doi ai muncitorilor și funcționarilor și un magistrat.

12. Asigurarea bătrâneții și limitarea anilor de pensie de 52 de ani, tuturor categoriilor de muncitori meseriași, slujbașii menționați mai sus, cum și mărirea pensiilor actualilor pensionari ai Casei Muncii C. F. R., prevăzuți în în tabela B.

13. Asigurarea contra accidentelor, idem pentru toate categoriile de mai sus.

14. Ajutoarele de boală, înmormântare și asistență medicală să fie corespunzătoare, întrucât astăzi lasă foarte mult de dorit.

15. Reprezentarea efectivă a muncitorilor și slujbașilor în consiliul de administrație al Casei Muncii C. F. R., în calitate de participație al Casei Muncii, proporțional cu numărul lor.

16. Concedii de odihnă și permisiile de călătorie muncitorilor și personalului C. F. R., cum și familiilor lor.

17. Secțiunea de credit a Casei Muncii să acorde și muncitorilor împrumuturi chiar cu sume mai mici, după natura trebuințelor lor.

Un astfel de memoriu al ceferiștilor a fost prezentat și d-lui ministru al comunicațiilor de către reprezentanții tuturor categoriilor de ceferiști.

D. ministru a promis tot sprîjinul său, dar a lămurit delegațiile, că orice

pretenții materiale nu pot fi satisfăcute din cauza difiultăților bugetare.

În noua lege de organizare se va ține seamă pe cât e posibil de obiectivitate, cari se vor găsi drepte, ale personalului, urmând ca treptat să se revizuiască lacunele.

Mulțumită numai în parte, delegația s'a retras cu convingerea că revendicările ceferiștilor sunt încă departe de realizare.

Un început de zădărnici, în rândurile personalului C. F. R.

Sub pulpana regimului democratic de azi, au început a eși la iveală veleități cu totul curioase! Plutește în rândurile personalului ceferist un început de zădărnici, cu accente de castă — similar unei ingenuități umilitoare, — pentru marea majoritate a cadrelor funcționarești din instituția C. F. R. Idei în sine nu ar merita o prea mare atenție, dacă ea n'ar deservi interesele minorităților, streine de nația românească. Iată despre ce este vorba. O infimă minoritate de funcționari c.f.r., cari au la bază bacalaureatul, sau școala comercială superioară — bazați pe o superioară cultură, față de colegii lor cu 4—5 și 6 clase liceale — au cerut D-ției G-le C. F. R. crearea unei caste, denumită a bacalaureaților. Bacalaureații în serviciul C. F. R.? Un atare eveniment, a fost socotit în toate timpurile, ca ceva anormal, deoarece pentru ocuparea posturilor în această instituție se cerea numai 4 clase secundare. Se prea poate ca altfel să fi mers lucrurile în serviciul M. A. V. Zicem se prea poate, dar nu vrem să pătrundem mai departe. Dar curiozitatea tendinței de creșterea unei caste, este alta! Începutul zădărnici este creiat de elementele românești, cari în marea majoritate, n'au deservit nici odată la M. A. V. Cine sunt aceste elemente atunci? Ni se spune, că, tocmai acei profitori ai timpurilor turbulente, din anii după 1920 până la 1927; când diplomele de liceu și în special de curs superior comercial, se luau așa cum s'au luat! Atunci, unde este superioritatea culturală, în numele căreia se vorbește? Ea nu există căci memoriul acestor bacalaureați (!?) colegii lor cu minimum 4 clase de liceu, sunt taxați, textual, „resturi de societate”, „delapidatori” și „viftoși”. Sistemul întrebuințat este acela al lășității, adică a se apăra, atacând și calomniind. Am zis mai sus, că această nouă castă, deservește interesele minorităților. O susținem cu toată tăria convingerei noastre. Nu vrem să știm cum au luat bacalaureatul camarazii minoritari, dar le-am văzut pricepera în timpul serviciului. Superioritatea acestei priceperi este echivalentă cu maximum de cunoștințe a unui absolvent de curs primar, având în plus rutina vieții. Că printre ei vor fi și elemente de valoare nimeni nu se îndoește, dar nu excepția definește regula. Iată deci, cum profitorii români din timpuri turbulente, caută a angaja o luptă nechibzuită cu majoritatea camarazilor lor — cu cultura inferioară pe bază de acte — pentru a ridica în posturi înalte de conducere același minoritari, cari conduc și azi, și a căror interese s'au dovedit ciocnindu-se întotdeauna cu cele ale elementului românesc, încontinuu desconsiderat și umilit. Veleitățile date azi la iveală ni se par cu atât mai curioase, cu cât timpurile existente, sunt trâmbișate ca cele ale sfintei democrații.

Al. P.

Prăjiturile îndulcesc gura dar amărăsc viața.

Un bărbat sau femeie ce schimbă des pălăriile, înseamnă că nu știe unde le este capul.

C. F. R.

În baza unui ordin d. catonieri sunt obligați să-și vâre și să-și îngrădească cantoanele. Eu sunt convins că fiecare dintre ei dorește să locuiască în o casă curată, care dacă este îngrădită încă îl aduce un folos că nu-l fuge câțelul, nici purcelul..., dar de unde să la bletul cantonier bani pentru cele necesare: vor, perli etc. că din leafulor abia pot trăi, ce vegeta, cu deosebire dacă mai le dă Dumnezeu și copii.

Trebuie să mai amintesc apoi că mulți dintre d. cantonieri sunt și prea încălcați cu lucrul. Sunt cari trebuie să facă câte 25-30 și poate și mai mulți kilometri pe zi, li se mai cere apoi să mai și lucreze o parte din linie etc.

Rugăm Inspectia să uşureze după putință munca acestor nevoioși, căci numai atunci își vor putea face datoria cinstită.

În legătură cu ziua de 1 Mai, fiecare a întreba.

1. De ce s'a lucrat în oficiile publice în anut acesta? ori bleșii funcționari nu sunt muncitori?

2. De ce au fost închise toate prăvăliile și cele jidovești și cele creștine, dar în schimb toate birourile deschise?

3. Muncitorii dela Atelierele C. F. R. pentru ce nu au lucrat și ei, dacă cei dela întreținere, Depouri este n'au avut sărbătoare? Ori d-nii muncitorii dela Cfr. nu sunt muncitori creștini, ori ei sunt mai extra decât ceilalți? Nu cumva li-se face acest favor fiindcă sunt unguri? dar vor fi toți din întreagă țara unguri! Prin un astfel de tratament, li se face o nedreptate celor mulți!!!

**

Printre noii membrii de onoare ai societății „Expresul” aflăm și pe d-nii: P. S. S. Episcopul Dr. Gr. Comșa al Aradului, V. Goldiş fost ministru, Al. Vaida ministru și Șt. Ciclo-Pop, preș. Camerilor.

Doina C. F. R.

*Dela Nistru pân' la Tisa
Tot românul plânsu-mi-s'a
Că nu mai po.te străbate
Azi pe căile ferate
Din Hotin și pân' la mare
Trădești numai la plecare
Dela mare la Hotin
Cei ce pleacă nu mai vin!
Sus la munte, jos la vale
Trenu-o la pe altă cale*

*Vai, de biet român săracul
Cum e'n tren, cum l'a luat dracul
Nici nu merge, nici pornește
Flueră și se ciocnește!
Dacă mergi pân' la Boboc
Ca să mori e-al tău soroc
În spre Clurea de te îndrepti—
Mergi încerc printre cei drepti—
De pornești spre Vint Ileanca
Îți și amuștește fleancal
Și cum mergi cu drum de fier
Toate cântecele pier!
Alevra, Măria ta!
Tu în dubiu nu mai sta!
Lasă-ți, zău, promisia
Că îți dai demisia,
Tu pe dată fă-ți un vânt
Să te aud din corn sunând
De-i suna din corn odată—
Mașiniștii vin îndată—
De-i suna de două ori—
Vin în fugă controlori—
De-i suna a treia oară—
Toți acarii o să zboară—
De-i suna a patra oară—
Nimeni nu o să mai moară!
Sună zău de mil de ori
Că e plin câmpul de clori
Și când lei azi un express
S'a dus orice interes
C'a ajuns zău un flagel
Și te vezi la pătrunjel!*

ADAM

Apel către medicii români!

Sâmbătă 27 Apr. seara la ora 8 vre-o 20 de medici români în frunte cu distinsul director și profesor al școlii de moașe din Arad Dr. Ștefan Albu s'au întrunit la o consfătuire la Crucea Albă.

Motivul acestei întruniri, spune dl Dr. Albu, e nevoia de a se lua o hotărâre față de jicnirea atât de gravă ce s'a adus medicilor români de către medicii jidani și unguri. Cazul, spune D-Sa, e următorul: La cele 2 alegeri din anul acesta la asociația medicilor jidani și unguri, deși pentru a păstra armonia (cu jidanii?! N. R.)—li s'a pretins ca obrazul și impertinentul jidanaș care răspunde la numele de Ujhelyi (fost Neuplätzer sau poate peczér) să nu mai ajungă în comitet, cu toții au votat cu dânsul.

Se știe că acest jidan a ofenzat în două rânduri pe medicii români în modul cel mai murdar, fără măcar să-i fi scuturat cineva percluni. (O să-i scuturăm noi eventual chiar și pantalonii! N. R.): Odată cu ocazia congresului medical din Decembrie 1927. La insistențele lui nici un medic jidan sau ungur n'a participat la acest congres, prin aceasta manifestându-și ura și disprețul față de tot ce e românesc. A doua ofenză și mai gravă, continuă Dr. Albu ni s'a adus în Martie 1928 când în legătură cu impozitele tot acest jidan a scris în spurcata foaie jidănească din Brașov (nu murdărim hârtia amintindu-l numele) un articol plin de cele mai murdare minciuni și calomnii la adresa instituțiilor sanitare românești din Arad și contra conducătorilor acestor instituții.

Iar conaționalii lui — botezați unii cu apă, alții cu brișca — în loc să-l puie la punct, dând măcar prin aceasta o mică satisfacție medicilor români, se indentifică întru toate cu dânsul și-l aleg în comitet chiar atunci când li se spusese să n'o facă...

Se poate o jicnire mai gravă adușă demnității românești? Mai putem noi tolera atâtea îndrăzneală și impertinență jidovească, spune Dr. Albu? I... N'a fost de-ajuns că la ședințele asociației aveai impresia că te afli într'un sobor din Palestina? peste tot numai fețe cu pistrii și nasuri corolate și pururea umede! Dacă cineva ar fi știut jidovește sigur că această limbă ar fi fost decretată ca oficială în discuții. Dar fiindcă nu știe nimeni a rămas să ne înțelegem în limba lui Tuhutum a doua limbă a jidovilor noștri. În această limbă își făcea raportul de casar Kepich Iakab, între altele și președintele al sinagogii. Numai stampila „coșer” ne'mai lipsea și atunci eram aranjați.

Abia stăpânindu-și revolta Dr. Albu face apel la toți medicii români să-și strângă rândurile și să riposteze cu demnitate la atacurile ticăloase ale jidanilor... Să le arătăm că astăzi noi suntem stăpâni pe aceste pâluri și că nu trăim într'un sat fără câni unde orice venetic își poate face de cap. Să rupem orice legătură cu jidanii! Nici un medic român să nu cheme la consilii medici jidani sau unguri!

Români îmbrățișați Meseriile!

Direcțiunea Căminului de ucenici No. 1. Timișoara Piața Tepeș Vodă No. 2 publică concurs pentru ocuparea alor 20 locuri devenite vacante la Căminul de ucenici No. 1 din Timișoara I.

Având în vedere că acești elevi vor fi plasați la meserii mai alese ca mecanică, zincografie, litografie, vopsitorie chimică, comerț, etc. doritorii de a ocupa aceste locuri trebuie să fie absolvenți de cel puțin 2-4 clase secundare, se admit în lipsa acestora însă și elevi cu 7 clase primare.

Întreținerea în Cămin e gratuită.

După vorbirea însuflețită a d-lui Dr. Albu la cuvântul dl Dr. Radu directorul spitalului de copii. D-sa spune că suntem 50 de medici români în Arad. Uniți putem face ceea ce nouă ne convine. La asociație să se vorbească numai românește. Cîne până acum n'a vrut să învețe românește poate pleca în Palestina sau la Budapesta.

Dl inspector general Dr. Cosma arată că toate atacurile jidovești și ungurești nu sunt date la întâmplare numai, ci sunt toate sistematic pregătite. Totul se face cu scopul de-a discredită orice e românesc. Trebuie să lovim deci și noi cu aceleași arme.

Plin de simț românesc vorbește distinsul specialist Dr. Iuliu Vicaș. D-sa arată lipsa de orice etică medicală a jidovilor, reclama grețoasă și murdară ce și-o fac. Dacă jidanașul Roth Marcel tale culva un ochlu de gălnă, a doua zi toate gazetele jidovești pe coloane întregi publică marele eveniment chirurgical (crestături la prepuții face dija? M. R.)... Despre medicii români nici măcar din greșală nu se scrie ceva bine, cu atât mai des însă se răspândesc în fițuicele lor cele mai murdare calomnii și minciuni cum este cazul recent cu dl medic primar Dr. Colbazi și spitalul județean... Spune mai departe dl Dr. Vicaș că noi trebuie să avem conștiința că suntem în casa noastră. Să dăm afară așa cum se cuvine pe cei cari încearcă să ne pângărească această casă...

Mai vorbește dl Dr. Călineanu medic primar Chirurg al spitalului de copii care încă arată lipsa de bună cuvință a jidanilor amintind cazul ce l-a avut cu Roth Marcel și obraznicia cu care s'a purtat acest jidan...

Drept încheiere la din nou cuvântul dl Dr. Albu care propune, aprobat de toți cei prezenți, ca toți medicii români din comitetul asociației să-și înalțeze dimisia, ne mai putând rămânea în acelaș loc cu jidovii provocând astfel disolvarea comitetului. *Iar la o nouă alegere să se candideze și aleagă un comitet compus numai din Români.*

Face un apel la toți medicii români din oraș și județ să se întrunească din nou Sâmbătă 4 Mai 1929 ora 8 seara la Crucea Albă pentru a se lua o hotărâre definitivă referitor la finuta ce avem de urmat.

Ziarul nostru reprezentat la această întrunire a fost rugat să publice apelul d-lui Dr. Albu. Cu plăcere facem această publicare bucuroși că ideile propagate de noi, sunt înțelese și acceptate de tot mai mulți *buni români*.

Rugăm și noi cu insistență pe toți medicii români și mai ales pe cei din provincie să nu absenteze dela întrunirea medicilor români Să ne scăpăm de lepra străină!

Jos jidanii!

Trăiască înțelegerea românească!!!
Apărarea Națională.

Elevii doritori de a intra în acest Cămin v'or înainta până'n 15 Maiu 1929 direcțiunei de mai sus.

1. Extrasul de botez

2. Testemoniu școlar și declarația părinților de a se obliga pe durata de 3 ani a prevedea elevul cu îmbrăcăminte necesară.

Elevii odată cu avizul de primire vor primi și un prospect în care sunt cuprinse efectele cari v'or trebui aduse odată cu intrarea lor în Cămin.

Timișoara, la 13 Aprilie 1929.

Direcțiunea Căminului.

Ziua de 1 Mai.

Cum se schimbă lumea! Imi aduc aminte că ziua de 1 Mai nu de mult era o zi de bucurie, o zi de recreare, o zi de plăcere pentru toți muritorii, iar azi această zi pentru „*muncitorii organizați*” este o zi de răsvărire, o zi de protestare, de demonstrații cu steaguri amenințătoare prin inscripțiile lor ca: jos cu burghezii, jos cu burjuii, jos cu capitaliștii etc. etc.

La întruniri oratori pătimași, cumpărați prin banii lui Iuda, sbiară, strigă, agită, fac spume la gură și îndeamnă pe „*tovarăși*” să lucreze cu ori ce preț, cu ori ce mijloace la distrugerea, la nimicirea „*netovarășilor*.”

Pe de altă parte burghezimea, autoritățile sunt și ele îngrijorate, pline de teamă pentru cele ce se pot întâmpla în fiecare clipă. Poliția, armata este și ea gata să răspundă plin și îndesat și imediat la orice atac din partea „*tovarășilor*”. Iată deci unde am ajuns.

Fiecare moment în ziua de 1 Mai poate aduce vărsări de sânge, poate stânge nenumărate vieți. Oamenii contra oamenilor se înarmează, se hulesc, se urăsc și așa înarmați până în dinți și unii și alții, vor să înceapă luptă, război de exterminare.

Ei bine! pentru Dumnezeu unde vom ajunge pe calea apucată? Până când ne mai rabdă Domnul?

Să ne revenim în fire, să nu uităm că oameni suntem toți și ca atari stăpâniți de vremuri, muncitori manuali sau intelectuali, se cuvine să facem cu toții tot ce ne stă în putință ca să putem avea la anul viitor în ziua de 1 Mai iarăși o zi de bucurie, o zi de recreare, o zi de plăcere pentru toți nevrednicii muritori numiți: oameni!

Sufărurile Românilor din partea Ungurilor în 1918

Cine poate uita vreodată cruzimile barbare săvârșite de foștii noștri călăi.

Câte suspine, câte bătăi, câtă jale, câte vieți stinse și cât sânge nevinovat, vărsat în șiroaie apasă asupra capului acelor despoși!

Iată cum descrie distinsul publicist Al. Kirilescu moartea unuia dintre nenumărații noștri martiri:

„Martiriul d-ruului Ioan Ciordaș din Beluș a fos cumplit. Tălharli l-au scos ochii și l-au crestat chipul cu cuțitul. Gura, care de atâtea ani era trâmbița de aur a revendicărilor bihorene, isvorul pur din care se revărsase, cu o egală abundență, sfaturile, îndemnurile, îmbărbătările și mângăierile, l-au acoperit-o cu pământ și în urlete de fiare, în hohote de râs și într'un potop de injurii, punându-l în mână un târnăcop, l'au silit — supliciat, orb și mut, cu chipul learcă de sânge — să-și sape singur groapa. Apoi, l-au zdrobit mâinile și picioarele cu cloacele și salvele plutonului de execuție au alcătuit o formalitate târzie, și inutilă. Sufletul radios al mucenicului își luase sborul spre paradisul eroilor și al vestitorilor redeșteptării românești, al lui Horia, Cloșca, Crișan, Avram Iancu, al sutelor de preoți și cărturari de luptători ardeleni, al celor arși pe rug și zdrobiți pe roată, al celor morți prin temniți, al celor căzuți pe fronturile din Galiția și de pe Isonzo.”...

Se zice:

Că guvernul — în special dl Valda — este foarte mult preocupat de idela să introducă radiofonie la sate. Ică că tare s'ar cultiva satele ascultând diferite muzici, conferințe, vorbiri de propagandă etc.

Zău, par'că bietul nostru sătean numai aceasta îl mai ilipsea ca să fie cu desăvârșire fericit. Dări nu mai plătește, ce mânca și cu ce se îmbrăca are, vitele nu-i mai încap în ogradă și grajduri și creapă de grase. Acuma când vine căldura fără nici o grijă având de toate ce-i trebuie, așa tolănit pe iarbă, cu burta la soare, D-ne! D-ne cum s'ar mai distra ascultând radiofonul.

De altfel și bunătațea aceasta era s'o primească dela liberali, dar fiindcă ei au întârziat, se grăbește dl Valda să-i binecuvinteze cu ea.

Altfelva mai bun și mai serios n'al de făcut dle Valda?!

Că un păcătos de muncitor comunist a găurit și astupat provizoriu rezervorul de olei al unui aeroplan eșit din fabrica de avioane dela Brașov, care era să facă sborul de probă.

Dacă nu se observa crima înainte de a se încerca sborul, atunci aeroplanul s'ar fi prăbușit, ar fi fost mistuit de flacăra dmpreună cu viteazul pilot.

Criminalul își va lua pedeapsa binemeritată prin glonț sau fiind pagubă de un glonț și de o moarte elegantă, ar fi mai bine să fie spânzurat.

Că Averescanli nu iau parte la Serbările Unirii, fiindcă refuză să dea priu prezența lor ungar faptelor guvernului, iar

Liberalii nu participă fiindcă nu pot sta la aceste serbări în compania unor persoane indezirabile cum este d. C. Stere.

Să le fie de bine și unora și altora. Hotărârea lor nu este de altfel decât un fel de revanș dat național-tărăniștilor, cari n'au participat la serbările încoronării.

Ambii deșarte și proceduri neseioase și unele și altele!

Că doi motocicliști englezi au parcurs fără oprire în 23 zile peste 40.000 mil km. adică o distanță, un drum mai mare decât ar fi înconjurul pământului.

Că declarația pentru impunerea la impozite făcută pe anul 1928 de societatea de automobile „Ford” care este proprietatea lui Henry Ford, a soției sale și a fiului său, a arătat la contul de profit pe ziua de 31 Decembrie 1928 un sold creditor de 582.629.563 milioane dolari.

Vă rog faceți socoteala cât face acea sumă în lei!

Și nu uitați că firma Ford este o firmă creștină.

Că sub actualul regim nu de mult, din grația d-lui Dr. A. Dobrescu (ardelean) subsecretar de stat delaministerul d-lui Mihalache, a pus mâna jidanul Gröedel pe o pădure în valoare de 200 milioane, ceace înseamnă un câștig de peste 30 milioane și că din această rușinoasă afacere s'ar fi înfruptat gras și dl. A. Dobrescu.

Adecă cum, până era dl. Dobrescu în opoziție, jidanul Gröedel era un usurpator, un mișel, care păgubește statul, iar azi?...

Pe timpul liberalilor însuși dl. Maniu a protestat și interpellat în Parlament, protestând contra exploataților pădurilor din Maramureș de ifig Gröedel și atunci întrebăm poate dl. Maniu tolera și aproba ca Ministru președinte ticăloșii contra cărora a protestat ca deputat?? Vom vedea!

Că în scurt timp vor fi complectate încă câteva posturi de notari.

Cu această ocaziune rugăm pe cei chemați ca să nu uite că dl subnotar Toma Mihuța din Pleșcuța, fiind un funcționar corect, cu purtare ireproșabilă, lubit de tot poporul cu care a avut ceva de lucru, pentru tratamentul său uman, românesc și plin de sfaturi bune — neînțelegând să facă politică — deși încă tinăr merită totuși să fie însărcinat cu conducerea unui notariat.

Că jidovii au mâncat la Paștile din anul acesta și jumere de porc fiind și acelea „coșer,” și iată cum: De Paști jidovii se îngrijesc să aibă și zahăr „coșer” și de aceea se tocimesc cu câte-o fabrică de zahăr să facă pentru ei separat zahăr de acesta totdeauna sub supravegherea unui rabin, care păzește ca zahărul „coșer” să nu fie amestecat cu zahăr „trefil”, bun numai pentru spurcații de goimi. În anul acesta a venit rândul pe fabrica de zahăr din Arad, iar cu supravegherea a fost încredințat rabinul din Bistrița care cu vre-o 20 de jidovi soloși a ocupat de vre-o 2 luni fabrica de zahăr nelăsând nici pe un goim să mai calce pe acolo. Cutile cu zahăr șampilate cu sigilul oficios „coșer” au fost și expediate în toate părțile țării; pe la gări numai de cutii de acestea te loveai. Nu de mult au sosit însă la fabrica de zahăr spre surprinderea mirarea tuturor multe scrisori de mulțumită dela jidanii din Bucovina și Basarabia, în care își exprimă bucuria că în toate cutile au găsit multe jumere de porc, pe care de astădată le pot și ei mânca fiind șampilate „coșer”.

Dar la auzul acestei întâmplări multora dintre tărani noștri li s'a aplecat, li s'au întors mâțele pe dos — cum s'ar zice vâltându-se: (*Oh jehova!*), cum, când și cine va fi pus jumerele „trefil” în cutii, spurcând pe frații noștri!?! (Noi știm cine!)

Că pe când bleii noștri țărani sunt exportați la muncă — poate chiar muncă silnică — în țări străine, pentru lucrul câmpului sunt importați din Bulgaria mil și mil de muncitori agricoli.

Știrea este adevărată și noi nu putem să înțelegem sub nici o formă și scuza aceasta procedură jignitoare pentru statul nostru și dăunătoare intereselor noastre naționale.

Noi credem că nici guvernul nu știe, nu-și dă seama de cea ce se face!

Că în Duminica trecută au venit la sf. biserică și „dreptcredincioși” membrii în sinodul eparhial, cari dacă nu i-ar fi dus birjari „la catedrala română” după cum li s'a spus acasă, nici n'ar fi nimerit pe jos la sf. biserică neștiind locul, piața ori strada unde se află și necunoscând nici drumul, care duce acolo.

Și acești păcătoși „dreptcredincioși” au ambiția deșartă și vor cu orice preț să fie membrii al sinodului! dar nu înțeleg care le este nici cea mai elementară datorință în o astfel de calitate!

O D-ne! sfinte! Iartă-le păcatele!! (chiar și de-or fi francmazonii!)

Că elevul jidan Plesch Ștefan cl I b. ar fi furat un orologiu dela alt coleg de al lui. Dacă furtul este dovedit rugăm pe dl director al Liceului Moise Nicoară să elimineze din liceu pe hoțul de purt, care de mic se dedă la meseria „geșeft” ce-i caracterizează neamul.

Că acum nouăsprezece ani, o fată din Dijon a trimis draguțului ei un soldat din (Franța) al zeclea regiment de infanterie, o carte poștală prin care-i cerea să vie s'o la la plimbare, Duminica următoare. Cartea poștală a fost pusă la oficiul din Dijon și cazarma regimentului de infanterie era la marginea orașului.

Această carte poștală trimisă la 15 Iulie 1910, a ajuns la destinație la 8 Aprilie 1929!

N'a trebuit poștel din Dijon decât 19 ani, ca scrisoarea să ajungă... până la marginea orașului.

Funcționarii oficiului poștal n'au putut să arate pe unde a rătăcit acest bilet de dragoste în toți acești ani!

Sărmana fată dar mult a mai trebuit să aștepte!

Eu credeam că numai poșta noastră este afurisită de D-zeu, dar iată că mai este și alta, care în unele privințe o și întrece.

O mângăere pentru dl diriginte din Arad!

Că o bandă de comuniști au încercat să atace un depozit de munițiuni. din apropierea orașului Galați. Unul dintre ei a fost prins.

Oare și aceasta dovedește că în România nu există bolșevici?!

Că Austria a făcut repeșite și fel de fel de intervenții pe lângă fosta familie domnitoare — dinastia habsburgică — ca să recunoască forma actuală de stat — republică, — dar a fost totdeauna respinsă.

De aici se vede câtă putere și autoritate are și trebuie să aibă într'un stat familia domnitoare.

Că autoritățile competente vor să ia măsurile drastice binemeritate contra notarului jidan Rotschild din Moiseni (jud. Maramureș), care jefuiește văduvele și orfanii din război, jăcmănește țărani și impune populației ținerea sărbătorilor jidovești ca sărbători oficiale.

Acel ticălos compromite tagma d-lor notari, care este o tagmă de elită a funcționarilor administrativi!

Că în Ucraina s'au răsculat țărani în contra muncitorilor, cari s'au năpustit asupra satelor strângând cu forța grăul. O mulțime de muncitori au fost uciși și autoritățile sovietice alungate.

„Multe regiuni de peste Nistru continuă a fi în plină revoluție.

Muncitorii de prin orașe și echipe de soldați au pătruns în sate jefuind cerealele sătenilor, iar acestea au atacat depozitele de alimente ale statului și ale armatei.

De aci au început revoltele sângeroase cu sute de morți și sate bombardate de artilerie.

Ceka continuă a executa zilnic zeci de arestați. Pe drumul Moghilev, spre Nistru, au fost atacați și decimați prin împușcare de către trupele roșii un grup de 80 moldoveni, cari se îndreptau spre Nistru, spre a se refugia în România”.

Sărmanii de ei și nu-i cine să-i apere de urgia jidano-bolșevică.

Că președintele Statelor-Unite primește 500.000 dolari anual, adică circa 100 milioane lei.

După aceea, i se mai servesc 75.000 dolari pentru întreținere.

În sfârșit 25.000 dolari sunt cheltuite de călătorie și reprezentare.

Soția președintelui găsește, la intrarea lui în funcțiune, lingeala cea mai fină, vesela cea mai sumptuasă, portelenăria cea mai scumpă.

Mobila se schimbă în întregime, la Casa-Albă, la fiecare patru ani.

Yacht, automobile luxoase, linii telefonice speciale, o cameră particulară la gara din Washington, un birou splendid la Capitol, o orhestă particulară, secretari, detectivi, bărbieri, etc. fără număr. Și atunci întrebăm cu cât este mai bună o republică decât un regat?!

A dracului democrație!!

Că Elena Türk care făcea pe controlora bolnavilor la Casa Cercuală din Arad, jidoavcă măritată Suciu, soția d-lui șef contabil dela Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale Arad prin falsificarea semnăturilor bolnavilor tuberculoși a ridicat ajutorul blețiilor bolnavi dela Casă, în mod fraudulos, înducând în eroare funcționarii.

Întrebăm cum se poate ca această hoție să nu fie nici până azi sancționată și autoarea ei să nu fie în pușcărie? De cine este susținută și apărută, acoperită o jidoavcă de felul acesta, care în prezent ocupă postul de *inspector central de colonii la „Azilul de copii” din Arad.*

Sărmani copii, băieți orfani și fără nume, batjocoriți băieții statului, voi sunteți în adevăr nu băieții statului ci băieții nimănui, dacă ați ajuns în îngrijirea unei astfel de Inspectoră.

Noi deocamdată rugăm atât ministerul Muncii cât și al Sănătății Publice să ia măsurile cuvenite spre a se da binemeritata pedeapsă acestei jidoavce periculoase, care se înfinge prin orice mijloace în instituțiile statului!

Cetiți și răspândiți ziarul

“Apărarea Națională”

Conferință culturală în Covăsiș.

Cercul cultural al învățătorilor din plasa Șirla și-a ținut Duminică, 27 Aprilie c. în comuna Covăsiș conferința sa lunară, la care au luat parte toți membrii învățători ai acestui cerc precum și următoarele organe de control din învățământul primar: d. V. Nicolescu, Inspector școlar; d. P. Dârlea, revizor școlar; d-na Bacalbasa, conferențiară la Casa Școalelor și d. Igriseanu, s. revizor.

Dimineața, după participare la serviciul divin, în localul școlii No. 1 s'a ținut conferința intimă. — D. T. Debeleacu, președintele cercului, după ce salută prezența înalților oaspeți, deschide ședința. Urmează lecțiunea practică propusă la cl IV, din istoria românilor, de către dl inv. V. Popoviciu (Covăsiș). Dn. T. Cherecheanu (Galșa) și I. Jelecuteanu (Covăsiș) reflectează cu obiecțiuni asupra lecțiunii propuse. D. Inspector Nicolescu, luând cuvântul, face cunoscut membrilor prezenți că, critica trebuie să se facă cât de intensiv, pentru că din clozurile de idei, se va putea ajunge la adevăratul scop. Dând îndrumări cum să se aranjeze pe viitor asemenea conferințe, mulțumește învățătorilor pentru munca ce o depun la formarea și luminarea poporului.

După conferință a urmat o masă colegială, la care membrii corpului didactic s'au simțit foarte bine. Dar la orele 3 în curtea școlii unde erau locuitorii adunați, s'a ținut o festivitate școlară. D. T. Debeleacu, arată poporului importanța și folosul ce-l aduce școala. Dna Bacalbasa (București) vorbind despre poporul românesc a insistat ca să nu ne lăsăm frumoasele noastre obiceiuri, moștenite dela străbunii noștri și să purtăm cu mândrie „portul românesc” cel mai frumos dintre toate câte există în lume. Vorbirea d-sale a fost f. instructivă și de mare însemnătate. Am dori să vedem cu toate ocaziunile astfel de bune intenții la cei ce deschid ochii poporului la dascăli noștri. *Correspondent.*

Apel

către învățătorii școalelor primare din județul Aradului.

Fraților învățători!

Acei membrii ai corpului didactic din învățământul primar, cari au făcut școală și în era maghiară, într'o eră de opresiune, pentru de a putea promova cu succes interesele culturale și vitale ale poporului românesc de pe aceste plăuri erau organizați în reuniuni învățătorești. De 2 ori pe an întruniți în conferințe pe protopopiate, și o dată în an în adunarea generală. Câtă satisfacție sufletească simțea fiecare învățător, când convenia cu ceilalți frați de suferințe, ca să-i discute necazul. Poporul dela sate avându-l pe învățător ee cel mai apropiat conducător și în care recunoștea pe cel mai mare binefăcător al său, când învățătorii se întruniau în cutare sat, erau întâmpinați cu toată dragostea și cu tot fastul.

Cu un cuvânt învățătorimea din județul Aradului era organizată. Prin această organizare, atât situația învățământului în speșial, cât și a învățătorimei române din județul Aradului în general, evolua treptat dela o etapă la alta tot în spre mai bine. După preluarea imperului s'a continuat cu organizarea, schimbându-se numai titlul, reuniunii „în cel de... asociație”. Și a fost bine așa.

Știe numai bunul D-zeu, ear învățătorimea română din județul Aradului nu știe pentru ce nu mai funcționează asociațiunea învățătorilor. De câțiva ani nu suntem convocați, ci suntem lăsați în voia sorții, într'o stare mai josnică decât a proletarilor.

Fraților Colegi! Cu cât aceasta stare dărăpănată va dăinui mai mult, cu atât corpul didactic va fi mai disconsiderat și mai diminuat în prestigiul sau și al școlii pe care o conduce. Deci aceasta situație deplorabilă nu o mai putem tolera. Ca un frate și bun coleg al vostru Vă rog să-mi dați mână de ajutor pentru de a face începutul reorganizării noastre ca Asociațiunea județeană. Spre acest scop să binevoiți fiecarele a adera la aceasta idee prin câteva șire scrise pe o carte poștală adresată mie, când apoi vândându-mă sprijinit, ca unul mai bătrân în învățământ, voi face cele necesare pentru reorganizare.

Chișineu-Criș, la 6 Aprilie 1929.

Dimitrie Boarin Director școlar.

INFORMAȚIUNI.

Cu deosebită plăcere anunțăm căsătoria d-soarei Mărioara Branea din Tulgheș cu dl. Iosif Gh. Roman teol. abs. și bunul nostru prieten din La-slaul Român.

Le dorim din adâncul inimei
Toate fericirile!

Am văzut într'un ziar o fotografie sub care era scris: „A. S. R. Principesa Ileana în costum de spaniolă pe una din străzile Madridului”, (capitala Spaniei) și spun sincer nu mi-a plăcut felul cum era fotografiată și cred că și respectivul ziar făcea mai bine să nu o arate în așa fel lumii.

Dl. Mironescu ministrul nostru de externe în drumul lui la Paris și Londra a fost pretutindenea foarte bine primit.

Sperăm că rezultatele bune ale acestor călătorii se vor vedea încurând în cece privește consolidarea economică și politică a țării.

În Bocmă se află o fată ca ținând în mână stângă două, în cea dreaptă 3 condee scrie deodată cinci scrisori-fraze diferite în cinci limbi.

Și se zice că nu-i altceva în această minune decât o deprindere, un exercițiu de când era încă copil mic.

Conferința în chestia optanților care se ținea în Viena a fost întreruptă. Se pare că unguirul intenționat amână rezolvirea acestor chestiuni, ca să poată face propagandă contra noastră, și pentru revizuirea tratatului dela Trianon.

Ori ce om cu mintea la loc poate să știe că nu despăgubiri le trebuie lor ci Ardealul, pe care însă nici morți nu-l vom ceda!

La cele scrise de dl prof. univ. I. Simionescu, care trebuie să-i producă fiecărui bun român deopotrivă durere și indignare avem de adăugat că în alte orașe d.e. la noi în Arad se petrec lucruri și mai rușinoase. La noi vorbesc românii ungurește și atunci când străinii vorbesc românește cu ei și apoi sunt români cari vorbesc ei între ei, unul cu altul mai bucuros ungurește decât românește; trist dar adevărat!! Și culmea este că în unele oficii ale statului atârână pe pereții birourilor: „vorbiți numai românește“... și când colo spre scârba celor buni, funcționarii înșiși, cari sunt români de baștină, vorbesc unul cu altul în birou ungurește d. e. la C. F. R. Primărie, etc.

Da! da! ne lipsește conștiința națională și simțul de rușine!!!!

Pentru Sanatorul din Colibița pe anul 1929. Societatea „Caritatea” dispunând, la stațiunea climaterică Colibița (altitudine 800 m.), de o Casă-sanatoriu, face cunoscut că primește în pensie completă dela 1 Iunie până la 1 Septembrie elevi, eleve, studenți și studente, suferinzi de: catari cronice ale bronhiilor, îndurația vârfurilor pulmonare, neurestienle, insomnie nervoasă, precum și debili, limfatici anemici: (tuberculoză deschisă nu se primește), cărora le dă, pe lângă o supraalimentație, și posibilitatea de a-și face, după prescripțiunile medicale, o cură de soare cu puternice raze ultra-violete.

Se primesc în cazuri excepționale și funcționari. Taxa de întreținere 150 Lei la zi.

Elevii școalelor secundare și studențimea pot beneficia de reduceri sau gratuitate.

Obținerea locului, atât cu taxa întreagă cât și cu reduceri, se face în baza unei cereri și a unui certificat medical, înaintate Comitetului la sediul Societății Cluj, str. Grigorescu Nr. 90, până la 1 Iun.

Olivia V-Delen Teodor Barbateiu
prezidentă. secretar.

În Franța s'a întâmplat minunea că o femeie, care — leșinând — căzuse peste cuptor și de pe care arseră toate vestimintele, a rămas fără nici o urmă de arsură pe corp. par'că nici n'a atins-o focul.

Se sperează că proiectul reformei administrative tehnice de Stere va fi complet modificat. Și aceasta mai vâtor în urma observărilor făcute de d. prefectul ai Ardealului la consfătuirea ținută în Cluj, fiind și dl ministru Vaida de față.

În deosebi d-nii prefecti: Malorescu al Bihorului, Muntean al Someșului, Vescan al Mureșului, Aclu din Sălaj și Popa din Cluj au combătut energic din punct de vedere românesc național stărpitura lui care dacă s'ar primi așa cum este azi a însemna nu mai puțin decât destrămarea țării. Și totuși cine știe ce soarte va avea și că oare dl Vaida și Parlamentul își vor înțelege datorința!

În interesul general și al mulțumirii publicului — fiind solicitați din mai multe părți — rugăm Administrația financiară să publice sumele cu care au fost impozitați — fiecare în parte — contribuabilii din orașul și județul nostru Arad.

Ca să se știe câtă dare plătește atât ultimul măturător de stradă cât și jidanul baron Neuman. Fie sigură Administrația financiară că va face lucru plăcut tuturor: Dar oare îl face? și dacă nu-l face, pentru ce nu?? Am vrea să-l știm!!

Serbările Unirii despre care vom scrie mai multe în No. viitor se vor ține la București în 10 iar la Alba-Iulia în 20 Mai.

Din Bozovici.

Desvălirea Monumentului lui Eftimie Murgu în com. Bozovici (Bănat) a fost serbătorii cu un fast deosebit, pentru cecace i se cuvine laudă d-lui Conciatu președ. comitetului de inițiativă.

Înaltul Regent, Sanctitatea Sa Patriarhul Miron a fost reprezentat prin d-l general Bucică, d-l Iuliu Maniu ministrul președ. prin d-l prefect Bojincă. De față a fost tot ce Banatul are intelectual și delegații din foarte multe comune. Apoi o mulțime de oaspeți din întreaga țară, precum și 16 coruri și 5 fanfare țărănești din apropierea Boroviciului.

Conferința a fost ținută de d-l prof. univ. Bogdan-Duică, care a vorbit cu atâta pricepere și pietate despre viața marelui român Eftimie Murgu născut în Rudăria la 1805 mare a fost el ca prof. universitar în Iași și București și moare în închisorile din Viena și Buda, de care a avut parte ca răsplătă din partea austrieilor și a unguirilor pentru inima, conștiința și faptele lui de român.

Sufletul lui mare veghia și azi din locul dreptilor asupra noastră a neputincioșilor și a celor răi și inconștienți.

Din Chețcani jud. Turda.

D-l preot Tofeldea, căruia îi plăcea să sară gardurile prin sat și să facă alte deosebite scandaluri (așa credea d-lui să propage morală) a fost, după multe reclamațiuni mutate în altă comună, Acum când a venit iară în comună să predea d-lui protopop parohia oamenilor s'au adunat cu grămadă în jurul casei unde se făcea predarea, iar în absența protopopului, pe care intenționat l'au chemat să boteze un copil care trăgea pe moarte, un bătrân și doi feciori au intrat în casă, s'a repezit asupra preotului și i-au tăiat cu foarfecile și bricegele nasul, urechile și alte părți ale corpului.

A fost transportat nefericitul de el la clinica din Cluj între cele mai grdzave dureri. Purtarea d-lui părinte a fost mizerabilă și sub ori ce critică, în tot cazul nedeamnă de un preot, dar fapta acelor săteni încă a fost o faptă neomenească, criminală și de bandiți ordinari.

Criminalii au și fost arestați.

Primăvara.

Din depărtări cu soare
Sesesc horind cocorii —
Și 'n murmur de isvoare
Visează trecătorii.

Povești de bucurie
Pe câmpuri rățăcesc —
Și 'n tril de ciocârle
Pădurile doinesc.

Grădinele-s în floare
Plânsorile se svântă —
Și 'n scumpele ogoare
O lume întreagă cântă.

E dusă 'nstrăinarea
Și gândurile grele —
Șoptește vesel zarea
În sbor de rândunele.

În stoluri nesfârșite
Vin berze călătoare —
Și 'n satele 'nverzite
E numai sărbătoare.

În orice colț de țară
Surăde fericirea —
E iară primăvară
Ne spune toată firea.

Dalafântănele.

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 7 Mai a. c. la oarele 9. se va vinde prin licitație publică în magazia de mărfuri din stația Arad, mai multe mărfuri rămase în suferință ca:

3 pachete cărți de ceteră prețul de strigare lei	3000
19 cuști de pasere	800
2 osii de mașini	2000
1 sac opinci de cauciug	1000
2 leg. coșulețe de flori	100
1 butoi gol folosit 731 litre	1200
2 leg. părți de pat	100
1 schelet de dormeze	300
1 buc. roată de automobil	400
1 aparat de incendiu	2000
1 ladă pungei de hârtie 16kg.	200
1 leg. 2 țevi de aramă	20
1 ladă de lemn goală	20
1 pachet calendare	500
1 pachet calendare	450
3 pachete calendare	1200
2 pachete calendare	800
1 ladă lăvază de apaduct	3000
1 sac glergare servete și covora	8000
1 ladă goală	20
1 leg. sarmă 16 kg.	80
1 sac opinci de cauciug	60
1 ladă cutii goale pt. bomb.	300
1 butoi gol 105 litr.	300
și diferite obiecte găsite ca, bastoane, umbrele pălării etc.	

Licitorii vor depune o garanție provizorie de 30% din suma licitată. Garanția se va reține până la aprobarea licitației. Mărfurile licitate și aprobate se vor ridica în termen de 3 zile dela avizare.

Pentru mărfurile cu o valoare mai mare de 5000 lei se va face oferte închise, timbrate, la care se va anexa și garanția respectivă.

Supra oferte nu se primesc.

CĂILE FERATE ROMÂNE
Șeful magaziei, Voiculescu
A R A D.

Serviciul tehnic al Municipiului Arad.

Serviciul tehnic al orașului cu ziua de 3 Mai începe închirierea cabinelor la băile „Neptun”. Dreptul de renoire a abonamentelor pentru vechii chiriași se va susține până în 14 Mai ora 12. Închirieri noi de cabine, se vor putea face, numai după acest termen. Abonamentele pentru băi în acest an vor trebui provăzute cu fotografia titularului.

Arad, la 30 Aprilie 1929.

Șeful Serviciului:
Inginer-șef, (indescifrabil)

Rugăm achitați abonamentul!

ne, Arad

Arad

No. 599 | 1929.

Publicațiune.

În ziua de 18 Mai 1929 ora 11 a. m. în localul primăriei comunale din comuna Glogovat se va ține licitațiune publică pentru arendarea de pe un an a: 1. Pășunii de pe malul Mureșului: prețul de strigare lei 1500.

2. Pamantului fostei pepinerii comunale: prețul de strigare lei 1000.

3. Dreptului de pescuis al lacului de lângă comuna: prețul de trigare lei: 1500.— și

4 Vanzarea a 10 măzi de grâu.
Glogovaț, la 24 Aprilie 1929.

Primăria.

Nr. 125 | 1929.

Comitetul școla rural din Nădlac.

Publicațiune.

Comitetul școlar din Nădlac, ține licitație publică, în ziua de 15 Iunie 1929, ora 10 a. m. pentru liferarea lemnului de foc necesare pentru școală pe anul 1929/30.

Se poate concura cu oferte închise și sigilate.

Vadiul de 5% se va depune în număr.

Intrucât licitația I. nu va avea rezultat, licitația II-a. se va ține în ziua de 15 Iulie 1929, ora 10 a. m.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72 și următorii din legea contabilității publice.

Nădlac, la 26 Aprilie 1929.

Comitetul școlar.

PRIMĂRIA comunei Nădlac.

Nr. 2164/1929.

Publicațiune.

Comuna Nădlac ține licitațiune publică cu termen scurt în ziua de 25 Mai 1929, ora 10 a. m. pentru vânzarea arborilor ușați din așa numit parcul Păduriță.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72 și următorii din legea contabilității publice cu oferte închise și sigilate.

În caz că licitațiunea I-a nu va avea rezultat, licitațiunea a II-a se va ține în ziua de 15 Iunie 1929, ora 10 a. m.

Nădlac, la 2 Mai 1929.

Primăria

No. 3005

1929 Aprilie 23

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 23 Mai 1929 orele 10 va avea loc în birourile Garnizoanei Arad (edificiul Prefecturii Poliției, intrarea din strada Vicențiu Babeș) licitație publică pentru vânzarea deșeurilor (efecte militare reformate.)

Doritorii pot vedea aceste deșeurii la regimente, cu autorizație scrisă pe care o vor cere verbal Garnizoanei Arad, zilnic între orele 8—12.

Comandantul Garnizoanei Arad.

Colonel: (ss) Ilie Gheorghe

Tiparul Tipogra:

ne, Arad

Arad

Dr. Nichi Lazăr, dir. Palatul Cult.